

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

ปริญญา

ปฐมวัยศึกษา การศึกษา
สาขา ภาควิชา

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
Factors Impacting Parents' Decision Making in Private Kindergarten School
Selection in Mueang Nakhon Si Thammarat District Nakhon Si Thammarat Province

นามผู้วิจัย นางสาวสุนทรี แซ่ปาง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ (รองศาสตราจารย์ปัทมาวดี เถ้ห่มมงคล, Ph.D.)

กรรมการ (อาจารย์ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร, ศษ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา (ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุดารัตน์ สารสว่าง, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมือง
นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

Factors Impacting Parents' Decision Making in Private Kindergarten School Selection
in Mueang Nakhon Si Thammarat District Nakhon Si Thammarat Province

โดย

นางสาวสุนทรี แซ่บ่าง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา)

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุนทรี แซ่ปาง 2553: ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน
อนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ปฐมวัยศึกษา) สาขาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ปัทมาวดี เล่ห์มงคล, Ph.D.
143 หน้า

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล
เอกชนของผู้ปกครอง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยในครั้งนี้ คือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับ
ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในอำเภอเมือง
นครศรีธรรมราช จำนวน 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่มีผล
ต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช
จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การ
ถดถอยพหุคูณ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียน
อนุบาลเอกชนมีดังนี้ 1) ด้านบทบาทหน้าที่ครูผู้ปกครองพิจารณาจากโรงเรียนที่ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส
พูดจาไพเราะครูให้ความรัก ความสนใจปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน 2) ด้านการจัด
ประสบการณ์การเรียนการสอนผู้ปกครองพิจารณาจากการจัดประสบการณ์มุ่งเน้นให้เด็กมี
พัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาเด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้
ประสาทสัมผัส 3) ด้านการบริการนักเรียนผู้ปกครองพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดอาหารกลางวัน
ที่สะอาดมีคุณค่าทางโภชนาการ โรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ มีการ
ตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำ มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 4) ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน
ผู้ปกครองพิจารณาจากโรงเรียนที่ดำเนินตามโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล
5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ผู้ปกครองเลือกพิจารณาจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ใน
แหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง และ โรงเรียนจัดบรรยากาศโดยรอบโรงเรียน สะอาด ร่มรื่น
ปลอดภัย 6) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชนผู้ปกครองพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดทำสิ่งพิมพ์
และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบตลอดเวลา

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Suntharee Saebang 2010: Factors Impacting Parents' Decision Making in Private Kindergarten School Selection in Mueang Nakhon Si Thammarat District Nakhon Si Thammarat Province. Master of Education (Early Childhood Education), Major Field: Early Childhood Education, Department of Education. Thesis Advisor: Associate Professor Pattamawadi Lehmongkol, Ph.D. 143 pages.

The purpose of this research was to study factors impacting parents' decision making in private kindergarten school selection in Mueang Nakhon Si Thammarat District Nakhon Si Thammarat Province.

The subjects were 357 parents of preschool children studying in kindergarten level 1 second semester year 2009 of private kindergarten school in Mueang Nakhon Si Thammarat District Nakhon Si Thammarat province. The Instrument used in this research was questionnaire. The collected data was analyzed by the application of percentage, standard deviation, mean score and multiple regression.

The results indicated that factors impacting parents' decision making in private kindergarten school selection in Mueang Nakhon Si Thammarat District Nakhon Si Thammarat Province were: 1) teacher roles : parents considered school that teacher were smiling, giving nice words and taking good care of all children. 2) provision of experience : parents considered experience provision that emphasizing physical, emotional, social, and cognitive development for children through play and sensory function. 3) student service: parents considered school that providing clean and healthy food, providing measures in helping and preventing accident, providing health check up regularly and providing security guard. 4) tuition fee: parents considered school that following government 15 years tuition fee free of charge policy. 5) environment provision : parents considered school that located in convenience location, and the environment that was clean, green, and safety atmosphere. 6) building community relationships: parents considered school that providing printed material and regularly providing information to parents.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร. ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง และข้อคิดเห็นต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดีตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จเรียบร้อยทุกขั้นตอน ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลาธิป สมหาหิโต ดร. รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ และ อาจารย์สุรพงษ์ มิตรกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจแก้ไข และเสนอแนะการจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียน ผู้ตอบแบบสอบถามที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้การวิจัยนี้สำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบิดามารดา ครูอาจารย์ที่ส่งเสริมให้ได้รับการศึกษา และขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมรุ่นทุกคน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจตลอดมา และสุดท้ายขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ทำให้สามารถเขียนรายงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

นางสาวสุนทรี แซ่บ่าง
กุมภาพันธ์ 2553

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
ขอบเขตในการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสาร	7
การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย	8
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	17
ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล	
เอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	74
กรอบแนวคิดในการวิจัย	78
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	79
ประชากร	79
กลุ่มตัวอย่าง	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	83
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	84
ผลการวิจัย	84
ข้อวิจารณ์	102

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	113
สรุปผลการวิจัย	113
ข้อเสนอแนะ	116
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	119
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ	126
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ	128
ภาคผนวก ค ราชชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยแบบสอบถาม	130
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	132
ภาคผนวก จ แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	134
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว	85
2	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง	87
3	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองด้านบทบาทหน้าที่ครู	88
4	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน	89
5	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองด้านการบริการนักเรียน	92
6	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน	94
7	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน	97
9	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้ปัจจัยความสำคัญในการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเป็นเกณฑ์	99
10	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกับความสำคัญในการตัดสินใจในการเลือก โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง	100
11	ค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนโดยวิธี Stepwise	101

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 3) ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาว่า

...การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม...

การจัดการศึกษาเป็นการบริการทางการศึกษาขั้นต้นที่มุ่งจัดการศึกษาให้กับประชาชนในวัยแรกของชีวิต การศึกษาระดับนี้จึงมีความสำคัญต่อเด็กและครอบครัว โดยเฉพาะในภาวะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อชีวิตของคนในสังคมมากขึ้น การอบรมเลี้ยงดูกล่อมเกลาเด็กนั้นครอบครัวไม่อาจกระทำได้เหมือนสมัยก่อนเพราะลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น พ่อแม่จึงต้องออกไปทำมาหากิน ไม่มีเวลาดูแลบุตรของตน จึงได้ก่อให้เกิดปัญหาหลายด้าน ขณะเดียวกันความจำเป็นในการเตรียมประชากรเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศเป็นสิ่งที่ต้องเร่งในการดำเนินการ และจำเป็นต้องเตรียมเด็กตั้งแต่ปฐมวัยเพื่อให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้น ได้มีโอกาสเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีศักยภาพและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป โรงเรียนอนุบาลจึงมีความจำเป็นสำหรับสังคมปัจจุบันมากขึ้น

การศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็ก 6 ขวบแรก เป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดูแลและสร้างเสริมเด็กให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ด้วยการเรียนรู้ที่ถูกต้องเข้มข้น ลักษณะการจัดการเรียนการสอนจึงมุ่งจำเพาะไปที่พัฒนาเด็ก ใจเด็ก และอนาคตเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2545: 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งต่อไปจะเติบโตเป็นอนาคตของชาติ เด็กในวัย 3 ถึง 6 ปีนี้ถือว่าเป็นช่วงวัยที่เด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน การจัดการศึกษาในระดับนี้ถือว่าเป็นการ

ปูพื้นฐานชีวิตให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการเสริมสร้างพัฒนาการ ให้ครบทั้ง 4 ด้านไม่ว่าจะเป็น ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งในปัจจุบันหลายฝ่ายได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาระดับนี้เป็นอย่างมาก

รัฐได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลให้ทั่วถึง จึงได้เร่งขยายและให้บริการการศึกษาทั้งในเมืองและชนบท โรงเรียนเอกชนจึงมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาของชาติ เพราะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุม ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน เพื่อให้บรรลุนโยบายดังกล่าว สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเอกชนทุกระดับทุกประเภทให้โรงเรียนพัฒนาตนเองและประเมินตนเองอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถดำรงกิจการอยู่ได้ด้วยตัวเองให้ได้มากที่สุด (สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2549)

สำหรับหน่วยงานที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามากที่สุด คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนซึ่งรับผิดชอบควบคุมดูแล โรงเรียนอนุบาลเอกชนและโรงเรียนเอกชนที่สอนชั้นอนุบาล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546: 15) โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล มีแนวคิดในการจัดการศึกษาเป็นสองแนว คือ แนวที่หนึ่ง มีความเห็นว่าการสอนในโรงเรียนก่อนประถมศึกษาไม่ควรสอนวิชาเรียน โดยเฉพาะวิชาคณิตศาสตร์ แต่ควรจะเน้นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาของเด็ก เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญามากกว่า (ฉันทนา ภาคบังกช, 2537: 5) ส่วนอีกแนวหนึ่งเห็นว่าควรสอนทั้งวิชาการและการเตรียมความพร้อม เนื่องจากผู้ปกครองเห็นความจำเป็นที่จะให้บุตรหลานของตนไปสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาที่ตนประสงค์ ดังนั้นผู้ปกครองจึงเลือกโรงเรียนให้กับบุตรหลานของตน โดยคำนึงถึงความต้องการของตนเองเป็นหลัก โดยพิจารณาตามสภาพเศรษฐกิจ เจตคติ ค่านิยม วิธีการสอนหรือแนวทางการบริหารงานของโรงเรียนอนุบาล แต่ละแห่ง และความคาดหวังของตนมาเป็นปัจจัยช่วยในการตัดสินใจ

โรงเรียนระดับอนุบาลศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนได้มีการแข่งขันในเรื่องของคุณภาพในทุกๆ ด้านแล้ว ในทางปฏิบัติโรงเรียนเอกชนจำเป็นที่จะต้องเพิ่มคุณภาพทางการบริการให้มากกว่าโรงเรียนภาครัฐบาล เพื่อเป็นแรงจูงใจในการที่จะให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนของตนให้มากที่สุด เนื่องจากการดำเนินกิจการ โรงเรียนอนุบาลเอกชนเป็นการประกอบธุรกิจประเภทหนึ่ง ซึ่งต้องคำนึงถึงตลาด สินค้า และการบริการในการจัดการศึกษาเอกชนนั้น เอกชนจะเป็นผู้ลงทุนและดำเนินกิจการเองภายใต้ศักยภาพของโรงเรียนแต่ละแห่ง ผู้ปกครองถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาล ให้เป็นสถานที่ให้บริการทางการศึกษาขั้นต้นในวัยแรกเริ่มของชีวิตแก่บุตรหลาน เกณฑ์การเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครองแต่ละคนอาจแตกต่างกัน ถึงแม้ผู้ปกครองไม่ได้เลือกบริบทโรงเรียนให้แก่ตนเองแต่ก็เป็นการเลือกให้แก่บุตรหลานที่อยู่ในอุปการะ โดยผู้ปกครองเป็นผู้ลงทุนทางการศึกษาและเป็นผู้ตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้แก่บุตรหลานในปกครองของตน ผู้ปกครองสามารถใช้สิทธิ์ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนใดก็ได้ที่ตนต้องการ แต่ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสมตรงกับความพึงพอใจของตนเองด้วย และในปัจจุบันโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาลทั้งของภาครัฐและเอกชนมีเป็นจำนวนมาก จึงก่อให้เกิดทางเลือกขึ้นหลายทาง การตัดสินใจของผู้ปกครองที่จะเลือกโรงเรียนใดให้แก่บุตรหลานจึงจำเป็นต้องพิจารณาจากปัจจัยหลายประการ อีกทั้งผู้ปกครองแต่ละท่านต่างก็มีคุณลักษณะแตกต่างกัน จึงอาจจะมีบรรทัดฐานในการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้วย จากสภาพการณ์ดังกล่าว ทำให้โรงเรียนอนุบาลหันมาพัฒนาปรับปรุงและหาจุดเด่นของโรงเรียนของตนเพื่อให้โรงเรียนเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้ปกครองในการตัดสินใจที่จะส่งบุตรหลานของตนเข้าศึกษา

ปัจจุบันโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวนมากถึง 36 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาลระดับเดียวจำนวน 22 โรงเรียน เปิดสอนระดับอนุบาลถึงระดับประถมศึกษาจำนวน 5 โรงเรียน และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาจำนวน 9 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลที่มีมากดังกล่าวย่อมชี้ให้เห็นว่าความอยู่รอดของโรงเรียนเอกชนย่อมสัมพันธ์กับความนิยมของผู้ปกครอง ส่งผลให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างโรงเรียนที่เปิดสอนค่อนข้างสูง เพื่อให้โรงเรียนของตนอยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้กับบุตรหลานของผู้ปกครอง ดังนั้นหากโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราชได้ทราบถึงข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ก็จะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนของตนให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ปกครอง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้ทราบข้อมูลที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ขอบเขตในการวิจัย

1. ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 มีจำนวนโรงเรียน 36 โรงเรียนและมีผู้ปกครองทั้งสิ้น 5,340 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเลขสุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie และ Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361 คน จากประชากร 5,340 คน จากนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เลือกโรงเรียนมา 10 โรงเรียนจาก 36 โรงเรียน โดยการจับฉลาก และสุ่มผู้ปกครองแต่ละโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling Technique) โดยแต่ละโรงเรียนจะได้รับแบบสอบถามคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18 โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้แจกแบบสอบถาม และสุ่มผู้ปกครองของแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ

2.1.1 บทบาทหน้าที่ของครู

2.1.2 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

2.1.3 การบริการนักเรียน

2.1.4 ค่าธรรมเนียมการเรียน

2.1.5 การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

2.1.6 การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

2.2 ตัวแปรตาม คือ การตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทหน้าที่ของครู หมายถึง การที่ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถ บุคลิกลักษณะ และ
ความรับผิดชอบสามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนได้ตามแนวการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน หมายถึง การจัดกิจกรรม เพื่อเตรียมเด็กให้พัฒนา
ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา รวมทั้งหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ การนำ
แผนการสอนไปใช้ การจัดหาและผลิตสื่อการสอน และการประเมินความพร้อม

การบริการนักเรียน หมายถึง การให้บริการด้านอาหารกลางวัน การบริการรถรับส่ง
การบริการด้านสุขภาพและอนามัยและการบริการด้านความปลอดภัย

ค่าธรรมเนียมการเรียน หมายถึง ค่าเล่าเรียนที่สถานศึกษาเรียกเก็บในแต่ละภาคเรียนหรือในแต่ละปีการศึกษา

การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ หมายถึง ทำเลที่ตั้งของโรงเรียน การจัดห้องเรียน การจัดอาคารสถานที่ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การสร้างความสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์โรงเรียนกับผู้ปกครอง และชุมชน ทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การให้บริการ และการให้ความช่วยเหลือ

การตัดสินใจ หมายถึง การใช้ข้อมูลต่างๆ ในการพิจารณาเลือกกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด เพื่อส่งผลให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้สูงสุด

โรงเรียนอนุบาลเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินกิจการจัดการศึกษาในการควบคุมของสำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชน

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดู อุปการะ และอบรมสั่งสอนแก่เด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน ซึ่งผู้ปกครองอาจเป็นบิดา มารดา ญาติ หรือผู้ที่บิดามารดาไว้ใจ และฝากบุตรธิดา มาอยู่ด้วย และมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาเด็ก

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาล เอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 1.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
 - 1.2 หลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล
 - 1.3 การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน
2. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ
3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
 - 3.1 บทบาทหน้าที่ของครู
 - 3.2 การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
 - 3.3 การบริการนักเรียน
 - 3.4 ค่าธรรมเนียมการเรียน
 - 3.5 การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

3.6 การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาดังกล่าวจะมีลักษณะพิเศษที่แตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาการทางสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้มีชื่อเรียกต่างกันไปหลายชื่อ ซึ่งแต่ละโปรแกรมก็มีวิธีการและลักษณะในการจัดกิจกรรมซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะช่วยพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ กัน ความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะเด็กระดับอนุบาลเป็นวัยพื้นฐานของชีวิตที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศชาติ

ไพบูลย์ แจ่มพงษ์ (2541: 37) กล่าวว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคลตั้งแต่ก้าวแรกของชีวิตไปทุกช่วงอายุต่อเนื่องตลอดชีวิต คุณสมบัติของบุคคลที่ถูกหล่อหลอมโดยกระบวนการดังกล่าวจะเป็นปัจจัยและพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้บรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนดไว้จำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานและมีประสิทธิภาพดีพอที่จะพัฒนาพลเมืองในประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542ข: 14-15) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นภาวะใหม่ของการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และนับวันจะมีความสำคัญต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น แต่เดิมเด็กอยู่กับครอบครัวที่มีผู้ใหญ่ดูแลเพราะครอบครัวแต่โบราณเป็นครอบครัวแบบขยาย มี ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมกัน แต่ในปัจจุบันสังคมไทยกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว คือมีแต่ พ่อ แม่ ลูก ทั้งแม่ยังออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อเพิ่มรายได้ ดังนั้นพ่อแม่จึงนำลูกไปฝากไว้ตามสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานบริการทารก หรือโรงเรียนอนุบาลเร็วขึ้น

การศึกษาอนุบาลจึงกลายเป็นความจำเป็นของชีวิตมากขึ้นกว่าเดิม ดังนั้น การจัดการศึกษาระดับอนุบาลที่เหมาะสมจึงควรคำนึงถึงการเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างได้สัดส่วน กล่าวคือ เปิดโอกาสให้เด็กได้สร้างเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และเล็ก ได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกสัดส่วน ได้รับการปลูกฝัง และเสริมสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญาอย่างเต็มที่ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพและมีคุณค่าแก่สังคม

นอกจากนี้ นกเนตร ชรรมบรร (2546: 3-5) ได้กล่าวว่า การศึกษาระดับอนุบาลมีความสำคัญต่อประเทศชาติมาก ดังปรากฏให้เห็นในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตราที่ 18 ที่ระบุให้มีการจัดการศึกษาระดับอนุบาล และสถานพัฒนาเด็กระดับอนุบาล นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้จัดตั้ง “สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย” ในปี 2542 ขึ้น พร้อมประกาศว่า การศึกษาปฐมวัย คือ การสร้างคน สร้างชาติ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาการทางสมองของมนุษย์ยังเน้นถึงความสำคัญของการศึกษาระดับอนุบาล โดยเฉพาะในช่วง 5 ปีแรกของชีวิตว่า เป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิด โดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พูดยุย และเล่นกับเด็กเพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ

อาภรณ์ เลิศสุโภชนวิชัย (2542: 71-72) กล่าวถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลว่า เด็กในวัยนี้ควรได้รับการเลี้ยงดู อบรมกล่อมเกลามากกว่าวัยอื่นอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทุกด้าน สำหรับพื้นฐานที่ดีของพัฒนาการทุกด้าน ตลอดจนลักษณะนิสัยพื้นฐานต่างๆ และการพัฒนาดังกล่าวจะต่อเนื่องกันไปจนกระทั่งเด็กเข้าสู่สถานศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาล และใน สภาพการณ์การณ์ปัจจุบัน พบว่า มีเด็กวัยอนุบาลเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ทั้งนี้ด้วยเหตุผลต่างๆ กันของผู้ปกครอง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การขาดคนเลี้ยงดูเด็กวัยอนุบาล สภาพสังคมปัจจุบันทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะโครงสร้างครอบครัว ซึ่งของไทยจากลักษณะแบบขยายที่มีคนหลายรุ่นอาศัยอยู่รวมกัน มีญาติพี่น้องอาศัยอยู่ใกล้เคียงกัน ในแต่ละบ้านมีญาติผู้ใหญ่ทำหน้าที่ดูแลเด็กๆ แทนพ่อแม่ของเด็ก ที่ออกไปทำงานนอกบ้าน โดยเฉพาะครอบครัวในเมืองได้เปลี่ยนไปเป็นลักษณะครอบครัวแบบเดี่ยว ที่ในครอบครัวมีเพียงพ่อ แม่ ลูก ไม่มีญาติผู้ใหญ่ หรือพี่น้องที่อยู่กับบ้านช่วยดูแลเด็กเล็ก

เช่นแต่ก่อน เมื่อมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจมารดาต้องออกทำงานนอกบ้านเพื่อช่วยหารายได้เพิ่ม แก่ครอบครัว บทบาทภาระในการดูแลเด็กเล็กจึงลดลง เด็กขาดการดูแล มารดาจึงจำเป็นต้องพาเด็กไปฝากยังสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งเป็นเหตุให้เด็กเข้าสู่สถานพัฒนาเด็กเร็วขึ้นกว่าในอดีต

2. สืบเนื่องจากเหตุในข้อแรก เมื่อมารดาออกทำงานนอกบ้าน อาจจะต้องหาคูดูแลเด็ก มาทำหน้าที่ช่วยดูแลเด็กที่บ้าน แต่ผู้ดูแลเด็กเหล่านี้มักขาดความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กทำให้ขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างเหมาะสม หรือบางครั้งพบว่าผู้เลี้ยงดูเด็กที่ขาดความระมัดระวังพลั้งเผลอ ทำให้เด็กเกิดอันตราย ทำให้พ่อแม่คิดว่าการนำเด็กไปยังสถานพัฒนาเด็กจะได้รับความปลอดภัยมากกว่าและหวังว่าในขณะที่เดียวกันที่สถานพัฒนาเด็ก เด็กยังได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้านต่างๆ เพิ่มเติมอีกด้วย

3. ด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยอนุบาลที่ขยายวงกว้างออกไป ทำให้ผู้ปกครองเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในระดับนี้ จึงนำเด็กไปเข้ารับการกระตุ้นพัฒนาการจากสถานพัฒนาเด็กที่มีคุณภาพ เพื่อให้เด็กได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการต่างๆ อย่างเหมาะสมก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนที่แท้จริง

4. รัฐบาลให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยอนุบาลเพิ่มขึ้น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานและองค์กรต่างๆ จัดสถานพัฒนาเด็กระดับอนุบาลขึ้น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัว ขณะเดียวกันก็ดำเนินการให้มีการจัดสถานพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้มีคุณภาพ รวมทั้งการให้ความรู้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กให้มีความรู้ในการอบรมดูแลเด็กที่สอดคล้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ การสนับสนุนดังกล่าว ทำให้มีสถานพัฒนาเด็กเกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆ และกระจายอยู่ทั่วไปทำให้ครอบครัวมีโอกาสในการพิจารณานำบุตรหลานไปรับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กแทนที่จะอบรมเลี้ยงดูอยู่กับบ้าน

สรุปได้ว่า เด็กในวัยอนุบาลเป็นวัยของการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เด็กวัย 6 ขวบแรกนี้เป็นวัยสำคัญยิ่งของมนุษย์ หากได้รับการดูแลและส่งเสริมอย่างถูกต้อง ย่อมหมายถึงคุณภาพคนในสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับอนุบาลถือเป็นจุดเริ่มต้นของชีวิต เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี ซึ่งเป็นการวางรากฐาน

และส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่จะพัฒนาขึ้นเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นทรัพยากรที่สำคัญ ไปสู่ สังคม และประเทศชาติ

หลักการและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล

การเจริญเติบโตของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ จิตใจ สังคม และบุคลิกภาพ ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะมี อิทธิพลต่อการเสริมสร้างความพร้อมของเด็กที่จะพัฒนาตนเองในขั้นต่อไปให้บรรลุถึงศักยภาพ แห่งการพัฒนาการ หลักการจัดการอนุบาลศึกษาจึงเป็นหลักการให้การศึกษแก่เด็กตั้งแต่ทารกจนถึง ระดับอนุบาลที่มีอายุ 6 ปี เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและบูรณาการการพัฒนาการของเด็ก เด็กอนุบาลจะเรียนรู้ประสบการณ์ตรงจากสภาพแวดล้อมรอบตัว การกระทำ การรับรู้จากรูปธรรม มากกว่านามธรรม การมีส่วนร่วมและร่วมทำกิจกรรมด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น การได้รับคำชม จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้และเกิดความภาคภูมิใจ ดังนั้น การจัดการศึกษาให้เด็กวัยนี้ต้องมี ประสิทธิภาพจึงควรมนำวิชาต่างๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกันและจัดเป็นกิจกรรมที่ได้สัดส่วนเหมาะสม กับความต้องการและความสนใจของเด็ก มีครูเป็นผู้แนะนำการทำกิจกรรมต่างๆ และให้เด็กเป็น ผู้ทำกิจกรรมเอง

วาโร เฟ็งส์วีสดี (2544: 221-223) กล่าวว่า การจัดการศึกษาหรือการจัดประสบการณ์ระดับ อนุบาล เป็นการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การจัด ประสบการณ์ระดับอนุบาล มีหลักการดังนี้

1. การจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของ เด็กทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. การจัดการศึกษาระดับอนุบาลไม่ใช่การศึกษาคบบังคับวิธีการจึงไม่เป็นไปตามระบบ การจัดการหลักสูตรเหมือนกับการศึกษาในระดับอื่น ดังนั้น จึงเรียกการจัดหลักสูตรระดับอนุบาล ว่าเป็นแนวการจัดประสบการณ์
3. ยึดแนวหรือปรัชญาการศึกษาในระดับอนุบาล แนวคิดหรือปรัชญาการศึกษาของ นักการศึกษา ที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล

4. จัดให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก การจัดประสบการณ์หรือการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ซึ่งช่วยให้เด็กได้มีพื้นฐานที่ดี อีกทั้งยังทำให้เด็กไม่เบื่อหน่ายและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วย

5. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กทุกๆ คนให้เหมือนกันย่อมไม่เกิดผลดีกับเด็ก ดังนั้น ในการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

5.1 ยอมรับว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน

5.2 ควรจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาความสามารถของตน โดยเน้นกระบวนการมากกว่าการท่องจำ

5.3 ควรมีกิจกรรมให้เด็กได้กระทำเป็นรายบุคคล

5.4 การประเมินพัฒนาการควรประเมินเป็นรายบุคคล โดยเน้นการสังเกตเป็นเครื่องวัดพฤติกรรม

6. ขอบข่ายและเนื้อหาสาระในการจัดประสบการณ์ไม่ได้แบ่งเป็นรายวิชา แต่จะเป็นลักษณะการจัดหน่วยการสอนในรูปกิจกรรมบูรณาการ และจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการตลอดจนสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก

7. จัดประสบการณ์ในรูปกิจกรรมเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง อันจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ดียิ่งขึ้น

ราณี ทองสวัสดิ์ (2542: 2) กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ไว้ดังนี้

...การจัดการศึกษาระดับอนุบาลที่ได้นั้น ย่อมไม่ใช่จัดตามใจชอบ หรือชุมชนต้องการเพียงอย่างเดียว เพราะถ้าหากความต้องการนั้นเกิดจากความไม่เข้าใจและไม่เป็นไปตามหลักการจัดการศึกษาก็ย่อมจะสร้างความเสียหายแก่เด็กไปตลอดชีวิต และหากความ

ผิดพลาดนี้เกิดขึ้นกับเด็กเป็นวงกว้างย่อมกระทบกระเทือนถึงคุณภาพของพลเมืองของชาติ ทำให้การพัฒนาประเทศไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลจำเป็นต้องเข้าใจหลักการจัดการศึกษาระดับอนุบาลว่าควรเป็นเช่นไร จึงจะมีผลที่ดีต่อเด็กไปตลอดชีวิต...

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 31)

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

ศิริพรรณ ยิ้มย่อง (2544: 46-48) ได้กล่าวถึง การศึกษาในโรงเรียนอนุบาล ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้มีความพร้อมดังนี้

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมให้ร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง โดยฝึกกิจนิสัย สุขนิสัยที่ดี เช่น การรักษาความสะอาด การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การออกกำลังกายและการพักผ่อนให้ถูกต้องเพียงพอ
2. ด้านอารมณ์และจิตใจ ส่งเสริมสุขภาพให้มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส รักสวยรักงาม
3. ด้านสังคม ส่งเสริมพัฒนาลักษณะนิสัยให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ปฏิบัติตนถูกต้องตามวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ฝึกนิสัยรับผิดชอบ เมตตากรุณา รักษาระเบียบวินัย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
4. ด้านสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ให้เข้าใจคิดหาเหตุผล ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เกิดการเรียนรู้ตามวัยของเด็กเพื่อให้เด็กพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับต่อไป
5. มีความสามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้ตามวัย
6. สร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีคุณธรรมและจริยธรรม
7. มีความรัก ชื่นชม และภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของชาติ เห็นคุณค่าสามารถอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข

8. มีความสามารถในการใช้กระบวนการเรียนรู้ มีประสาทสัมผัสที่ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และใช้ภาษาสื่อความหมายได้อย่างคล่องแคล่ว

เพียงใจ สัตยุดม (2542: 39) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า ทุกคนต้องเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย แต่มีความเห็นว่า ไม่จำเป็นต้องจัดให้มีเนื้อหาหนัก เป็นเพียงการเตรียมความพร้อมให้เด็ก ให้ได้มีสังคมนอกบ้าน ฝึกที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้ฝึกให้มีการเลียนแบบ และมีความคิดสร้างสรรค์ด้วย จัดสิ่งแวดล้อม ให้เป็นธรรมชาติ สร้างสุขนิสัยที่ดี มีการออกกำลังกาย การพักผ่อน และการขับถ่าย เป็นต้น

ดังนั้น ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ไม่ใช่ให้เด็กอ่านออกเขียนได้ แต่เป็นการฝึกหัดการเป็นนักเรียนและส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาและสังคม ตลอดจนมีทักษะการปรับตัว การแก้ปัญหาตามวัยของนักเรียน การศึกษาปฐมวัยจึงเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้ดำเนินสู่วุฒิภาวะตามวัยที่ต้องการ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชน

การจัดการศึกษาระดับอนุบาล มีความสำคัญและจำเป็นแก่เด็กวัยก่อนเรียน โดยมีหลายหน่วยงานที่จัดขึ้นตามจุดประสงค์ต่างๆ กัน ทั้งในรูปแบบของโรงเรียนหรือศูนย์เด็กเล็ก ทั้งนี้เพื่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการและเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนในภาคบังคับ แต่ทั้งนี้จะต้องอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ

ในการจัดการศึกษาเอกชนนั้น เอกชนจะเป็นผู้ลงทุนและดำเนินกิจการเองภายใต้ศักยภาพของแต่ละแห่ง จึงมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งมีความแตกต่างกันมากทั้งในด้านคุณภาพที่มีทั้งโรงเรียนที่มีคุณภาพเยี่ยมเป็นที่ยอมรับของสังคม โรงเรียนที่มีคุณภาพปานกลาง และโรงเรียนที่มีคุณภาพค่อนข้างต่ำ อีกทั้งด้านของขนาดโรงเรียนที่มีทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2548: 10)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 7) กล่าวว่า “การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน สถานศึกษาเอกชนสามารถเปิดสอน ได้ทุกระดับ ทุกประเภท หลากหลายรูปแบบให้มีความอิสระ มีการกำกับติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ” การศึกษาเอกชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของประเทศมาโดยตลอด ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุน โรงเรียนเอกชนด้วยดีเสมอมา เช่นการอุดหนุนด้านการเงิน สิทธิประโยชน์ต่างๆ สำหรับโรงเรียน ครู และนักเรียน เงินทุนดอกเบี้ยต่ำ รวมทั้งพัฒนาด้านวิชาการเพื่อให้โรงเรียนสามารถพึ่งตนเองได้ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2548)

ปัจจุบันรัฐได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากงบประมาณในการจัดการศึกษามีจำนวนจำกัด รัฐจึงส่งเสริมให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น ดังจะเห็นได้จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ที่ได้กำหนดแนวนโยบายจัดการศึกษาระดับนี้ไว้ว่า “รัฐจะสนับสนุนให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนจัดให้มากที่สุดสำหรับการจัดการศึกษาระดับนี้ของรัฐ รัฐจะทำเพียงเพื่อเป็นตัวอย่างและการค้นคว้าวิจัยเท่านั้น จากนโยบายนี้จึงทำให้เอกชนจำนวนมากสนใจดำเนินธุรกิจโรงเรียนอนุบาลในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาคมากขึ้นเป็นลำดับ แต่เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับอนุบาลโรงเรียนเอกชนค่อนข้างจะมีอิสรภาพเพราะไม่ได้เป็นการศึกษาภาคบังคับ และกระทรวงศึกษาธิการมิได้กำหนดหลักสูตรเกี่ยวกับการศึกษาในระดับนี้อย่างตายตัว ฉะนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้ของโรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่อิงขึ้นอยู่กับแนวคิด นโยบายของแต่ละโรงเรียน

โรงเรียนที่มุ่งเอาใจผู้ปกครอง คือ โรงเรียนที่เน้นการสอนวิชาให้แก่เด็ก โดยเฉพาะภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ เพื่อจะได้มีโอกาสเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง โรงเรียนที่มุ่งเอาใจเด็ก คือ โรงเรียนที่ตั้งมานาน เจ้าของ ครูใหญ่ จะมีอายุมาก รักเด็กเหมือนลูกหลาน จะเน้นทางด้านสังคม มารยาทและด้านวิชาการ โรงเรียนที่ใช้หลักพัฒนาเด็ก คือ จะมีทั้งการเตรียมความพร้อม เน้นด้านความประพฤติมารยาทในสังคม ฝึกเด็กให้มีความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออก การจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชนจะมีความหลากหลาย ซึ่งปัจจุบันนี้รูปแบบของการจัดการศึกษาระดับอนุบาลได้พัฒนาแตกต่างกันไป เช่น มีการนำทฤษฎีหรือแนวคิดของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอนุบาลมาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล เช่น การสอนตามแนวของโครงการ High / Scope หรือการสอนโดยเน้นพื้นฐานประสบการณ์ เป็นต้น ไม่ว่าจะจัดการศึกษาระดับอนุบาลจะจัดในรูปแบบใด

และหน่วยงานใดเป็นผู้จัดก็ตาม อนาคตแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลก็จะไปในทิศทางเดียวกัน คือ มุ่งเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในด้านต่างๆ ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา (สาดี เหมือนมงคลกุล, 2534: 145)

การจัดการศึกษาระดับอนุบาลในโรงเรียนเอกชนเป็นการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐ ช่วยรัฐจัดการศึกษาและสามารถตอบสนองนโยบายของรัฐได้เป็นอย่างดี ผู้ที่มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งที่จะวางรากฐานทางการศึกษาให้แก่เยาวชน รวมทั้งการอบรม จริยธรรม มารยาทในสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามให้เยาวชนเป็นผู้ที่มีคุณภาพ มีภูมิปัญญา รู้จักนำความรู้ไปปรับใช้สังคมให้เหมาะสมกับสังคมในปัจจุบัน

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

การเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียนในชั้นอนุบาล พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลให้บุตรหลานเข้าเรียน และสมาชิกในครอบครัวอาจมีผลในการช่วยสนับสนุนในการช่วยสนับสนุนในการตัดสินใจเลือกส่งบุตรหลานเข้าเรียน ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างบทบาทของครอบครัว พฤติกรรมของสมาชิก และของครอบครัวที่ได้ยึดถือเพื่อการจัดโครงสร้าง ดังนั้น บทบาทของสมาชิกฝ่ายต่าง ๆ ในครอบครัวที่มีต่อการตัดสินใจตามแนวคิดของ ธงชัย สันติวงษ์ (2540: 245) ได้แก่

1. อิทธิพลทางวัฒนธรรม
2. อิทธิพลทางวัฒนธรรมย่อย
3. อิทธิพลของกลุ่มที่อ้างอิงถึง

นักวิชาการ และนักการศึกษาได้ให้ความหมายของคำว่า การตัดสินใจไว้อย่างหลากหลายด้วยกัน ดังเช่น

Harrison (1960: 3) ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจว่าเป็นกระบวนการประเมินผลที่เกี่ยวกับทางเลือกหรือตัวเลือก ที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย การคาดคะเนผลที่เกิดจาก

การเลือกปฏิบัติต่างๆ บีบบังคับให้มีผู้ที่ตัดสินใจต้องเลือกทางปฏิบัติที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

กวี วงศ์พุ่ม (2540: 94) กล่าวไว้ว่า การตัดสินใจ คือ การพิจารณาทางเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกหลาย ๆ ทาง ผู้นำต้องตัดสินใจด้วยหลักเหตุผล เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งการตัดสินใจดังกล่าว จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

สัมพันธ์ ภูโพบูลย์ (2540: 114) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติ ซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่างเพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

สมคิด บางโม (2541: 180) กล่าวถึงการตัดสินใจ หมายถึง การตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติ ซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร (2542: 70) ได้ให้ความหมายของการตัดสินใจว่า การตัดสินใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหาร การตัดสินใจจะเกิดขึ้นเมื่อผู้บริหารประสบปัญหาในขณะดำเนินงาน

พยอม วงศ์สารศรี (2542: 94) ได้ให้ความหมาย การตัดสินใจ คือกระบวนการเลือกแนวทางปฏิบัติที่คิดว่าจะมีความเหมาะสมมาใช้ในสถานการณ์หรือ ปัญหาต่าง ๆ

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การตัดสินใจ หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่ทางเลือกในการปฏิบัติ เพื่อใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้ข้อสรุปหรือผลที่ตามมาในทางที่ดีตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การตัดสินใจเป็นกิจกรรมที่ดำเนินอยู่อย่างต่อเนื่อง และอาจมีผลกระทบต่อตัวผู้ตัดสินใจได้ด้วย ฉะนั้น ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการประเมินสถานการณ์ที่กำลังเป็นอยู่ และตัดสินใจได้ว่าควรปฏิบัติอย่างไร

พยอม วงศ์สารศรี (2542: 99) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การกำหนดสิ่งที่คาดหวัง
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การพัฒนาทางเลือก
5. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
6. การดำเนินการตัดสินใจ

นอกจากนี้ นักวิชาการบางท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนของการตัดสินใจไว้ อาทิเช่น

วรรณฯ พรหมบุรมย์ (2540: 50) กล่าวว่า การตัดสินใจจะเกิดขึ้นจะต้องมีขั้นตอนดังนี้
คือ

1. การเข้าใจกระบวนการตัดสินใจ ในการเลือกที่จะทำอะไรก็ตามที่ต้องใช้การตัดสินใจ ซึ่งจะต้องเสี่ยง แต่การเสี่ยงดังกล่าวนี้จะต้องมีหลักการ คือ มีการศึกษาตนเองตั้งแต่การรับรู้เรื่องของตนเอง มีการหาทางเลือกและมีการสำรวจอาชีพตนเอง

2. การรู้จักตนเอง การรู้จักตนเองเป็นการรู้จักและเข้าใจความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตน รู้เหตุ รู้ผล มองตนในแง่ดี มองผู้อื่นในแง่ดี รักตนเอง รักผู้อื่น มองเห็นคุณค่า ในตนเองและผู้อื่น

3. การมีความรู้เรื่องการพัฒนาตนเพื่ออาชีพ คือ มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ซึ่งหมายถึงความสำเร็จในอาชีพ นักการศึกษาว่าการที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จในอาชีพควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

3.1 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทุกชีวิตต้องตื่นตัวยอมรับและมองหาทักษะใหม่

3.2 ถามใจตนเองดูก่อนว่าเรามีค่านิยม ความสามารถ มีความต้องการหรือไม่

3.3 มุ่งสู่เส้นทาง มองหาสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งตรงกับศักยภาพที่แท้จริงของตน

3.4 ศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง หาสิ่งที่เหมาะสมกับชีวิตตนทุกรูปแบบ

3.5 ขอความร่วมมือจากทุกฝ่ายสอบถามผู้รู้

4. การเลือกตัดสินใจอย่างใดไปควรมีการตรวจสอบค้นหาข้อดีข้อเสียอีกครั้งเพื่อ
ได้ผลที่แน่นอน

สมคิด บางโม (2541: 181) การตัดสินใจจะให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ผิดพลาด
ควรจะต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การหาข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ กระบวนการรวบรวมข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ
จากสภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัญหา นำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ

2. คาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

3. การพิจารณาแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปใช้รวมทั้งการวิเคราะห์ และประเมินค่าสำหรับ
แนวทางปฏิบัตินั้น ๆ

4. เลือกแนวทางปฏิบัติที่จะเกิดประโยชน์สูงสุด

5. ตัดสินใจสั่งการให้ปฏิบัติ

6. วัดผลการปฏิบัติ โดยนำเปรียบเทียบกับการคาดคะเนที่ตั้งไว้ตั้งแต่ต้น

พยอม วงศ์สารศรี (2542: 99) ได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจซึ่งประกอบไปด้วย
ขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดปัญหา
2. การกำหนดสิ่งที่คาดหวัง
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การพัฒนาทางเลือก
5. การเลือกแนวทางที่ดีที่สุด
6. การดำเนินการตัดสินใจ

ดังนั้นการตัดสินใจเลือกของบุคคลมักเป็นการตัดสินใจเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ตนพึงพอใจ โดยผ่านกระบวนการต่างๆ กระบวนการตัดสินใจ เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของบุคคลในการเลือกทางเลือกที่มีมากกว่า 1 ทางให้เหลือเพียงทางเลือกเดียว เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งแนวความคิดของการตัดสินใจนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกรูปแบบ ทุกองค์กรในสังคม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

การตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน อาจมีเหตุจูงใจหลายประการทั้งเหตุผลส่วนบุคคลและปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครู ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และปัจจัยเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ซึ่งแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

บทบาทหน้าที่ของครู

เบญญา แสงมลิ (2545: 16-18) กล่าวว่าผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษา และมีบทบาทสำคัญ ได้แก่ ครู พี่เลี้ยง และบุคลากรอื่น ๆ บุคคลเหล่านี้ควรมีคุณลักษณะดังนี้

ครู ครูผู้สอนถือว่าเป็นบุคคลพิเศษของสถานศึกษาระดับอนุบาล ครูต้องมีความสามารถ เป็นพิเศษ มีความรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์ให้ได้ผลดีต่อเด็ก สามารถให้ความร่วมมือกับ ผู้อื่นในเรื่องการสอน และกิจกรรมอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้น รักเด็ก ใฝ่หาความรู้ใส่ตัว อยู่เสมอ ตา และหูต้องเปิดกว้างคอยดูสภาพและวิธีการใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น การแต่งตัวควรเรียบร้อย มีบุคลิกดี พูดเพราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส ลายมือสวย และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มแปลก ๆ ใหม่ ๆ ครูควรมีวุฒิทางอนุบาล หรือเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอน หรือดูแลเด็กวัยก่อนประถมศึกษา

ผู้ช่วยครู เป็นบุคคลที่สำคัญรองลงมา อาจทำการสอน หรือรับผิดชอบหน้าที่ของครูผู้สอน ได้ทุกครั้ง เมื่อครูผู้สอนมีกิจจำเป็น ไม่อยู่ ผู้ช่วยครูควรมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับครูผู้สอน

พี่เลี้ยงเด็ก เด็กวัยนี้เป็นวัยที่ไม่อยู่นิ่ง มีพลังงานสูง ชอบซักถาม และเป็นวัยที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด ฉะนั้นพี่เลี้ยงจึงมีส่วนช่วยดูแลและช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ พี่เลี้ยงควรได้ผ่านการอบรมในเรื่องการเลี้ยงดู และพัฒนาการของเด็ก

นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาระดับอนุบาล ซึ่งเป็นบุคคลที่รับผิดชอบ และอยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ควรจะต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความรักเด็ก ให้ความจริงใจ ความอบอุ่นแก่เด็กโดยทั่วถึง
2. มีจิตใจแจ่มใสร่าเริงอยู่เสมอ
3. สนใจศึกษาเรื่องใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
4. มีความรอบรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้แก่เด็ก
5. มีความรู้ในด้านจิตวิทยา และพัฒนาการของเด็ก
6. มีจิตใจเมตตากรุณา
7. มีกิริยามารยาทเรียบร้อย พูดชัดถ้อยชัดคำ

8. ความเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการปฏิบัติตน

9. มีความซื่อสัตย์สุจริต

10. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถตัดสินใจได้ฉับพลัน

11. มีความยุติธรรมไม่เห็นแก่ตัว

12. มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ ไม่เป็นโรคติดต่อ

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542ก) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูอนุบาลที่ดี ไว้ดังนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ดีเกี่ยวกับท่าทาง เช่น การเดิน การยืน ให้ถูกท่า และแต่งกายดีเหมาะสมกับสภาพและวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้นๆ

2. วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน และการพูดกับเด็กต้องใช้คำสุภาพเสมอจะทำให้เด็กมีวาจาดี และประโยชน์ที่พูดกับเด็กควรเป็นประโยชน์ที่สมบูรณ์และชัดเจน

3. ยิ้มแย้มแจ่มใส ยิ้มง่าย น่าพูด น่าคบหาสมาคมด้วย ซึ่งจะทำให้เด็กๆ มีความรู้สึกอบอุ่นและโดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กนั้น ครูผู้สอนควรให้ความเป็นกันเองกับเด็กให้มากที่สุด

4. มีความรักเด็กและปฏิบัติต่อเด็กทุกคนด้วยความรักอย่างแท้จริงและเสมอหน้ากันการรักเด็กเป็นความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง มักจะมีเฉพาะบุคคล

5. อารมณ์ดี ใจเย็น ผู้ที่อยู่กับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่โกรธง่าย ไม่โมโหง่าย ไม่ตกใจและตื่นเต้นมากเกินไป มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟังพิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก และชี้แจงกับเด็กอย่างมีเหตุผล

6. เมตตา กรุณา ปกติเด็กเล็กๆจะมีจิตใจอ่อนโยน ถ้าครูดูแลเด็กด้วยความเมตตา กรุณา ก็จะทำให้เด็กกว้างง่ายและเป็นคนดี เมื่อเด็กโตขึ้นก็就会有เมตตา กรุณาเช่นเดียวกับครู

7. มีความเป็นระเบียบ สะอาด และประหยัด พร้อมทั้งฝึกเด็กให้เคยชินด้วยการจัดสภาพ ห้องเรียน เช่น มุมเล่นของเด็กให้เป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักเก็บรักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ

8. อุดหนุน ครูจะต้องฝึกตนเองให้มีความอดทนเพราะเด็กยังไม่สามารถเข้าใจและทำอะไร ได้เท่าผู้ใหญ่ จึงต้องใช้เวลาและความอดทนอย่างมากในการฝึกรูปแบบเด็ก

9. ขยัน เอาใจใส่ต่อหน้าที่ ไม่เบื่อง่ายในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ไม่ดูคายน ขยันทำงานให้สำเร็จจุล่งไปด้วยดี

10. ซื่อสัตย์ ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตและซื่อตรงต่อหน้าที่ของตน ซื่อตรงต่อผู้อื่น ซึ่งจะ เป็นแบบอย่างให้เด็กประพฤติตาม

11. ยุติธรรมและตัดสินใจดี ครูผู้สอนจะต้องมีความยุติธรรมเป็นอย่างดี เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น จะต้องพิจารณาปัญหาอย่างรอบคอบ วางตนเป็นกลาง รู้จักเหตุและผล และสามารถตัดสินใจกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะแก้ปัญหาได้

12. เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็กเล็กๆ ว่ายังต้องการความดูแลเอาใจใส่ อย่างใกล้ชิด ครูผู้สอนควรรักษาความอบอุ่นแก่เด็กเสมือนคนในครอบครัวของเด็กเอง สิ่งนี้จะเป็น เครื่องช่วยให้เด็กอยากมาเรียน ฉะนั้นครูผู้สอนจึงควรมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัย 5-6 ปี และสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กได้

13. ชอบศิลปะ ครูสอนเด็กเล็กควรมีความสามารถในการวาดภาพได้ ร้องเพลงได้ ทำการ ฝีมือได้ เล่นดนตรีได้ เหล่านี้จะช่วยในการสอนเด็กได้เป็นอย่างดี

14. สุขภาพดี ครูควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ยิ่งอยู่กับเด็กเล็กมากเท่าใด ครูควรจะต้อง ระวังในเรื่องของสุขภาพให้มาก เพราะจะต้องพูด จะต้องเคลื่อนไหวอยู่เสมอ บางทีก็เล่นกับเด็กด้วย

15. คล่องแคล่วว่องไว การอยู่กับเด็กเล็กๆ ซึ่งซุกซนและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ นั้น ครูเด็กเล็กจึงควรคล่องแคล่วว่องไว กระฉับกระเฉง สามารถติดตามเด็กได้ทัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 112-114) ได้กล่าวถึงบทบาทผู้สอนระดับปฐมวัยว่า การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีบทบาท/หน้าที่ ดังนี้

บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

1. จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเด็กเอง และผู้สอนกับเด็ก ร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน
2. ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิต กระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
3. กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง
4. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มตามศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล
5. สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
6. ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
7. ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

8. จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มตามศักยภาพ

บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

1. สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กในทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
2. ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองได้ในชีวิตประจำวัน
3. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก
4. ฝึกให้เด็กเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
5. จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล
6. ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

1. นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบท สังคม ชุมชน และท้องถิ่น
2. ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
3. จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร/กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

4. พัฒนตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์และทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

1. ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้
2. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
3. ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

สมาคมแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาของเด็ก เยาวชนแห่งรัฐวอชิงตัน (National Association for the Education of Young Children, 1996: 67-77) ได้กล่าวว่า ครูควรมีบทบาทประกอบด้วยดังนี้

1. ครูควรมีความเข้าใจในตัวเด็ก ในเรื่องพัฒนาการเด็กพื้นฐานในครอบครัวเข้าใจความต้องการของเด็ก ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อจะได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก นอกจากนี้ครูต้องรู้วิธีที่จะเพิ่มทักษะให้กับเด็กให้เด็กมีอิสระในการคิด มีความมั่นใจ ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อการเรียนรู้ให้เด็กได้คิดขณะทำงาน และให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง และการลงมือทำกิจกรรม
2. ครูควรส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สร้างสรรค์ การมีไหวพริบปฏิภาณ สติปัญญา และสังคมเด็กในช่วงก่อนประถมศึกษามีความกระตือรือร้น อยากเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ครูจึงควรมีบทบาทในการส่งเสริม ชักชวน ให้เด็กแสวงหาความรู้ เป็นผู้เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อม และสื่อให้เด็กเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่

3. ครูควรมีความรู้เรื่องของการนำหลักสูตรมาใช้ ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การจัดกิจกรรมเป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ศิลปะ สังคม คณิตศาสตร์ ภาษา อย่างผสมกลมกลืนให้เด็กได้พัฒนาทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้หลากหลาย นอกจากนี้ประสบการณ์ที่จัดขึ้นเป็นไปในลักษณะที่ไม่เป็นการบังคับ แต่ให้เด็กเกิดความรับผิดชอบด้วยตนเอง

4. ครูควรมีกุยุทธ์ในการสอนที่หลากหลาย และสอนอย่างมีความหมาย มีการนำสื่อมาประกอบการสอน และให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน มีการกระตุ้นให้เด็กค้นพบสิ่งที่กำลังเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล สามารถจัดการความต้องการ ความอยากรู้อยากเห็น และความสนใจที่แตกต่างกันของเด็ก โดยให้โอกาสเด็กได้เลือกทำกิจกรรมอย่างเสรี

5. ครูควรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประเมินผลเด็กในหลาย ๆ วิธี และมีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครูควรสังเกตพฤติกรรมในขณะที่เด็กทำว่าเด็กกำลังคิดอะไร ทำไปเพราะอะไร นอกจากนี้ก็เก็บข้อมูลจากผลงานเด็กด้วยข้อมูลที่ได้อาจใช้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และนำผลพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การปฏิบัติงานของครู ตลอดจนนำผลมาใช้เพื่อพัฒนาเด็กร่วมกับผู้ปกครอง

6. ครูควรมีการทบทวนการทำงานของตนเอง หมั่นตรวจสอบ วิเคราะห์ ประเมินค่าการทำงานเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ สิ่งที่ให้กับเด็กมีผลต่อเด็กเสมอ ครูจึงควรหมั่นตรวจสอบผล และการปฏิบัติงานของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากผลออกมาไม่ดีก็ต้องปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่จะเกิดในอนาคตให้มีความก้าวหน้า มีการตรวจสอบการทำงานของตนเอง จากการพูดคุยประชุมผู้ปกครอง สำหรับในชั้นเรียนต้องมีการสังเกตเด็กอย่างจริงจังเป็นรายบุคคล ครูควรจะเป็นเปิดรับความรู้ใหม่ ๆ เข้ามาพัฒนาการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

7. ครูควรมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง ทำงานร่วมกับพ่อแม่ เพื่อเสริมการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก ต้องฟังข้อมูลของเด็กจากผู้ปกครอง ทำความคุ้นเคย และให้เกียรติกับผู้ปกครองในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ครูควรให้ผู้ปกครองทราบว่า มีแนวการสอน และหลักการสอนอย่างไร ครูต้องบอกเรื่องราวเด็กอย่างตรงไปตรงมา ควรเขียนรายงาน และให้เป็นผลงานของเด็ก ชื่นชมเด็กกับผู้ปกครองเมื่อเห็นความก้าวหน้าของเด็ก ครูควรมีส่วนร่วมกับชุมชนขณะเดียวกันก็ให้

ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในโรงเรียนด้วย นอกจากนี้ให้พ่อแม่ทราบว่า มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมลูกที่บ้านอย่างไรต่อเนื่องจากโรงเรียน ให้ผู้ปกครองยอมรับกฎระเบียบของโรงเรียน

8. ครูควรมีการทำงานเป็นทีม ให้ความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นการปรึกษาหารือ อีกทั้งมีการขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ ด้านจิตวิทยา ด้านสุขภาพ เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันจากหลายฝ่าย ส่งผลถึงความเข้าใจในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนบทบาทครูที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของครูนั้น พุนสุข บุญสวัสดิ์ (2537: 240) ได้รวบรวมบทบาท และหน้าที่ของครูทางวิชาการไว้ว่า บทบาท และหน้าที่ทางวิชาการของครูอนุบาล จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง และแผนการจัดประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอน การวัด และการประเมินผล การผลิตสื่อ และการใช้สื่อการศึกษา ค้นคว้า และการรู้จักพัฒนาตัวครูเองในด้านการสอน เพื่อที่จะให้เด็กได้พัฒนา มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน อันจะทำให้เกิดความพร้อมที่จะดำเนินชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในภายหน้า ครูจึงควรมีบทบาทส่งเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กในเรื่องต่อไปนี้

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพ อนามัย ฝึกกิจนิสัย และสุขนิสัยที่ดี เช่น รู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ และเป็นเวลา ตลอดจนการใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมให้ถูกต้อง ฝึกให้เล่น และออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ทั้งรู้จักการพักผ่อนหย่อนใจที่ถูกต้อง
2. ด้านจิตใจ อารมณ์ ส่งเสริมทางด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริง แจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะ และสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีใจเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และเชื่อถือในคำสั่งสอนของศาสนา
3. ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง ปฏิบัติตนตามหมู่คณะ กล่าวพูด กล่าวแสดงออกด้วยตนเองในการที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนการรับผิดชอบฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับ การให้พร้อมที่จะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

4. ด้านสติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้อ่านหาเหตุผลให้เกิดความเข้าใจ และรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนว่องไว รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์ให้พร้อมที่รับการศึกษาในขั้นต่อไป

สภาผู้ปกครอง และครูแห่งประเทศไทย (2545: 109) ได้กล่าวถึงครูพันธุ์ใหม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนดเช่นเดียวกับแพทย์ วิศวกร สถาปนิก เป็นต้น เพราะครูมีหน้าที่สร้างคน ครูพันธุ์ใหม่หรือครูยุคปฏิรูปการศึกษาจึงต้องมีการพัฒนาตนเองให้สมกับอาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ครูยุคปัจจุบันจะต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการคิด
2. มีความรู้ ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ
3. เข้าใจหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติ พุทธศักราช 2542
4. ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
5. สร้างผลงานในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้
6. มีศักยภาพในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง ที่ยึดหลักตามความแตกต่างระหว่างบุคคล
7. สร้างผลงานของครูควบคู่ไปกับคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน
8. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
9. มีความศรัทธาต่อวิชาชีพครู

10. ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน

จะเห็นได้ว่าครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการสร้างเด็กระดับอนุบาล ครูจะต้องให้เด็กมีความเชื่อมั่นได้ว่าจะเป็นผู้นำของเด็กได้ โดยจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการสอน และมีคุณลักษณะที่ดีของความเป็นครู ตลอดจนตระหนักในบทบาท และหน้าที่ของการเป็นครู และที่สำคัญที่สุดคือครูควรมีการพัฒนาตนเองในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะได้รับความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำไปถ่ายทอดให้แก่เด็กอันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก ซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติในอนาคตต่อไป

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ระบุถึงการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ไว้ดังนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา
3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง
4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียน อาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 39) ได้กำหนดการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จะจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีหลักการและแนวทางการจัดประสบการณ์ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวการจัดประสบการณ์

2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือเหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ

2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบการบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่คาดการณ์ไว้

2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่าย ของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวัน

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยะต่างๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกม ต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว เป็นต้น

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนอง ตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อทำงานหรือเล่นเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กสนทนาอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่ง จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ทดลอง ศึกษานอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัย อย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและในการทำ กิจกรรมที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

3.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่างๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่างๆ เช่น แท่งไม้ รูปทรงต่างๆ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 45-57) ได้กำหนดกิจกรรมหลักสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ 6 กิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดอิสระให้เด็กเล่นกิจกรรมตามมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมหนังสือ มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา มุมร้านค้า เป็นต้น มุมต่างๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรี นอกจากเด็กได้เล่นตามมุมแล้ว อาจให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่ผู้สอนจัดเสริมขึ้น เช่น เกมการศึกษา เครื่องเล่นสัมผัส กิจกรรมสร้างเสริมประเภทต่างๆ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การประดิษฐ์ การฉีก-ปะ การตัด-ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดาษปักหมุด เป็นต้น การจัดกิจกรรมควรจัดให้เด็กทำทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรมให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลงคำคล้องจอง ซึ่งเป็นจังหวะดนตรีที่ใช้ประกอบได้แก่ เสียงตบมือ เสียงเพลง เสียงเคาะไม้ เคาะเหล็ก รำมะนา กลอง เป็นต้น มาประกอบการเคลื่อนไหว ได้แก่ การเคลื่อนไหวพื้นฐานที่อยู่กับที่และเคลื่อนที่ การเลียนแบบท่าทางต่างๆ การเคลื่อนไหวตามบทเพลง การทำท่าทางกายบริหารประกอบเพลง การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์ การเล่นหรือการแสดงท่าทางตามคำบรรยายเรื่องราว การปฏิบัติตามคำสั่งและข้อตกลง และการฝึกท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาส ฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา ใช้เหตุผลและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่างๆ เช่น สนทนา อภิปราย สาธิต เล่านิทาน ทดลอง ร้องเพลง เล่นบทบาทสมมติ ท่องคำคล้องจอง ศึกษานอกสถานที่ เชิญวิทยากร มาให้ความรู้ เป็นต้น

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ผู้สอนควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตาหรือบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น เป็นต้น

6. เกมการศึกษา เป็นเกมที่ช่วยพัฒนาสติปัญญาตรรกะคิดต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์กับพื้นที่ ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัย 3-5 ปี เช่น เกมจับคู่ แยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ลอตโต ภาพตัดต่อ ต่อตามแบบ เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545: 38) กล่าวถึงคุณสมบัติของกิจกรรมที่ครูจัดขึ้น ไม่ว่าจะป็นกิจกรรมในชั้นเรียน หรือนอกชั้นเรียนก็ตาม ต้องเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นจากหลักการ 3 ประการ ดังนี้

1. มีความสุข บรรยากาศการดำเนินกิจกรรมต้องเป็นการเรียนอย่างผ่อนคลายไม่เครียด เป็นธรรมชาติแบบสบายๆ ไม่ข่มขู่ เพราะความรู้สึกกังวลของเด็กมีผลต่อการเรียนรู้ เด็กที่มีกังวล ทำให้มีปัญหากับการเรียนรู้ ปกติเด็กปฐมวัยพร้อมที่จะเรียนและอยากที่จะเรียน บรรยากาศการเรียนที่ดีจะสร้างให้เด็กมีการเรียนรู้ที่รวดเร็ว

2. มีกำลังใจ การให้กำลังใจไม่ได้หมายถึงการให้ของขวัญรางวัล แต่หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ของครูกับนักเรียน การตอบสนองด้วยคำพูด ท่าทางที่ดีของครูจะสร้างความมั่นใจให้กับเด็ก ทำทนายเด็กให้อยากเรียนรู้ เป็นกำลังใจให้กับเด็ก ทำให้เด็กกล้าคิด กล้ากระทำ เกิดความองกงามทางปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ เด็กที่ขาดกำลังใจจะหงอยเหงาขาดความฉลาดทางปัญญาและอารมณ์ เมื่อ

เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย จะซึมลึกเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดกลายเป็นเด็กไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำ และไม่ฉลาดโดยไม่จำเป็น

3. ความสำเร็จ ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน เด็กควร ได้เห็นความสำเร็จในการเรียน ของตน การทำงานสำเร็จเป็นแรงจูงใจให้เด็กทำดีในอนาคต อยากเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการจะช่วยให้เด็กสามารถทำได้จริงตาม ศักยภาพและวุฒิภาวะของเด็ก และประสบความสำเร็จได้ด้วยตนเอง

สรุปได้ว่า ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา สิ่งที่ครูควรคำนึงถึงก็คือ ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องต่อสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง โดยการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย มุ่งพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างเป็นองค์รวม

การบริการนักเรียน

การบริการของสถานศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนนั้นมีหลายประเภท เช่น การบริการอาหารกลางวัน การบริการรถรับ-ส่ง การบริการด้านสุขภาพอนามัยและการบริการด้าน ความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนควรจัดดังนี้

การบริการอาหารกลางวัน

การจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่เด็กนักเรียน นับว่าเป็นส่วนสำคัญ ที่จะช่วยส่งเสริมและ ผลักดันให้ประเทศมีทรัพยากรบุคคลที่มีประโยชน์ และมีประสิทธิภาพ

วารภรณ์ ศิริสว่าง (2542: 136) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการอาหารกลางวัน ไว้ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กนักเรียน เพราะนักเรียนจะได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าตามที่ร่างกายต้องการ
2. เพื่อลดภาระของผู้ปกครองและเป็นการประหยัด เนื่องจากอาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดจะมีคุณภาพดีราคาถูก
3. เพื่อปรับปรุงบริโภคนิสัยของนักเรียนให้ถูกต้อง
4. เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองและนักเรียนตระหนักถึงความจำเป็นในการเลือกสรรอาหารว่ามีความสำคัญต่อสุขภาพ เช่นเดียวกับการพักผ่อน การออกกำลังกาย การรักษาความสะอาด และการรักษาพยาบาล
5. สะดวกในการควบคุมดูแลทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณ
6. ทำให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนโดยทางอ้อม

หลักในการจัดอาหารกลางวัน

1. ไม่มุ่งหวังกำไร ถ้าจัดฟรีไต่ยิ่งดี ถ้าฟรีไม่ได้ก็ให้มีราคาเท่ากับอาหารสด
2. เพื่อมุ่งหวังในการปรับภาวะโภชนาการของนักเรียนโดยยึดถือหลักว่าอาหารที่ดีควรจะได้เป็น 1 ใน 3 ของอาหารหลัก 3 มื้อ
3. เพื่อเป็นการศึกษาถึงประโยชน์ในแง่ต่างๆ เช่น ด้านโภชนาการ การปรุงอาหาร สุขากิจบาลอาหาร

บทบาทครู

1. ให้ความรู้ทางด้านโภชนาการแก่เด็กนักเรียนทุกครั้งที่มีโอกาส ในห้องเรียนขณะรับประทานอาหารเช้า ฝึกปฏิบัติงานในวิชาเกษตร คหกรรมศาสตร์

2. จัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ให้การดูแลเด็กนักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์หรือเด็กที่มีภาวะขาดสารอาหารเป็นพิเศษ ครูประจำชั้น ครูโภชนาการ ครูอนามัยโรงเรียน จะต้องร่วมมือกันดูแลและติดตามเด็กกลุ่มนี้อย่างสม่ำเสมอ

3. มีการประเมินภาวะการเจริญเติบโต และประเมินภาวะสุขภาพทั่วไปของเด็กเพื่อค้นหาปัญหาและป้องกันภาวะบกพร่องที่อาจเกิดขึ้นในเด็กเล็ก ครูอาจจะต้องพบกับผู้ปกครองพ่อแม่ ของเด็กเพื่อแก้ไขปัญหาหรือการให้การปรึกษา ในเด็กโตครูควรชี้แจงให้เด็กเข้าใจเพื่อให้เด็กร่วมมือในการแก้ไขปัญหา

4. ครูควรรับประทานอาหารเช้าที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เด็ก และเป็นการแสดงให้เห็นว่าโครงการอาหารกลางวันนี้มีประโยชน์ และเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

5. หาแหล่งทรัพยากรที่จะมาสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ซึ่งอาจจะได้ทั้ง เงิน วัสดุ อุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น รวมทั้งความร่วมมือจากบุคลากรต่างๆ ทั้งในระดับตำบลและระดับอำเภอ ทั้งนี้ เพื่อช่วยให้เด็กที่มีความขัดสนทางการเงินมีอาหารกลางวันรับประทาน

6. ครูควรจะได้พบปะเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พ่อแม่ ผู้ปกครองของเด็กในรายที่มีปัญหาเพื่อร่วมปรึกษาหารือในการแก้ปัญหา

มาตรฐานงาน โภชนาการและสุขาภิบาลอาหารในสถานศึกษา

ตามที่ฝ่ายงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ได้กำหนดมาตรฐานงาน โภชนาการและสุขาภิบาลอาหารในสถานศึกษาพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

การดำเนินงานด้านโภชนาการ

สถานที่และอุปกรณ์ มีสถานที่รับประทานอาหารเพียงพอ มีสถานประกอบอาหาร (ครัว) ที่เป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์สำหรับรับประทานอาหารเพียงพอ มีแก้วน้ำแยกแต่ละคน และใช้ช้อนกลาง

คุณภาพอาหาร มีคุณค่าอาหารเพียงพอ มีอาหารครบ 5 หมู่ ทุกวันในแต่ละสัปดาห์

การจัดการมีการควบคุมการจำหน่ายนมและเครื่องดื่ม มีร้านจำหน่ายผลไม้สด มีร้านจำหน่ายขนมไทยหรือท้องถิ่นเป็นอาหารว่าง มีการส่งเสริมการดื่มนมจืด

ภาวะโภชนาการ มีการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง มีการนำน้ำหนักและส่วนสูงที่วัดไปประเมินภาวะโภชนาการ มีการนำผลการประเมินภาวะโภชนาการไปแก้ไขปัญหาโภชนาการ

สถานที่รับประทานอาหารและบริเวณทั่วไปสะอาด เป็นระเบียบ โต๊ะ เก้าอี้ สะอาด แข็งแรง จัดเป็นระเบียบ มีการระบายอากาศที่ดี

สถานที่เตรียม-ปรุงอาหาร สะอาดเป็นระเบียบ พื้นทำด้วยวัสดุถาวร แข็ง เรียบ สภาพดี มีการระบายอากาศ รวมทั้งกลิ่นและควันจากการทำอาหารได้ดี เช่น มีปล่องระบายควันหรือพัดลมดูดอากาศที่ใช้การได้ดีไม่เตรียมและปรุงอาหารบนพื้น โต๊ะเตรียมปรุงอาหารและผนังบริเวณเตาไฟ ต้องทำด้วยวัสดุที่ทำความสะอาดง่าย (เช่น สแตนเลส กระเบื้อง) มีสภาพดีและพื้น โต๊ะต้องสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 เซนติเมตร

ตัวอาหาร น้ำ น้ำแข็ง เครื่องดื่ม อาหารและเครื่องดื่มในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท ต้องมีเครื่องหมาย อย. ที่แสดงเลขสารระบบ อาหารที่มี 13 หลัก ที่ถูกต้อง อาหารสด เช่น เนื้อสัตว์ ผักสด ผลไม้ และอาหารแห้ง ต้องมีคุณภาพดี แยกเก็บเป็นสัดส่วน ไม่ปะปนกัน วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร หรือเก็บในตู้เย็น ถ้าเป็นห้องเย็นต้องวางอาหารสูงจากพื้นอย่างน้อย 30 เซนติเมตร สำหรับอาหารสดต้องล้างให้สะอาดก่อนนำมาปรุง อาหารในภาชนะบรรจุที่ปิดมิดชิด และข่าวสารมีคุณภาพดี ต้องเก็บเป็นระเบียบ สูงจากพื้นอย่างน้อย 30 เซนติเมตร อาหารที่ปรุงสำเร็จแล้ว เก็บในภาชนะที่สะอาด มีการปกปิด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร มีตู้สำหรับปกปิดอาหารที่วาง

จำหน่าย น้ำดื่ม เครื่องดื่ม น้ำผลไม้ ต้องสะอาด ใสในภาชนะที่สะอาด มีฝาปิด มีก๊อกหรือทางเทริน น้ำ หรือมีอุปกรณ์ที่มีด้ามสำหรับตักโดยเฉพาะและวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

ภาชนะอุปกรณ์ น้ำแข็งที่ใช้บริโภคต้องสะอาด ใสในภาชนะที่สะอาด มีฝาปิด มีอุปกรณ์ ที่มีด้ามสำหรับคีบหรือตักโดยเฉพาะ วางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร และต้องไม่มีสิ่งของอื่น แทรกไว้ ภาชนะอุปกรณ์ต้องทำด้วยวัสดุที่ไม่มีพิษภัย ทนความร้อน ภาชนะใส่น้ำดื่มสายชู น้ำปลา และน้ำจิ้มต้องทำด้วยฝาแก้ว มีฝาปิด และช้อนตักทำด้วยกระเบื้องเคลือบขาวหรือสแตนเลส สำหรับ เครื่องปรุงรสอื่นๆ ต้องใสภาชนะที่ทำความสะอาดง่าย มีฝาปิด และสะอาด ล้างภาชนะอุปกรณ์ด้วย วิธีการอย่างน้อย 2 ขั้นตอน โดยขั้นตอนที่ 1 ล้างด้วยน้ำยาล้างภาชนะ และขั้นตอนที่ 2 ล้างด้วยน้ำ สะอาดอย่างน้อย 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหลจากก๊อกโดยตรง และอุปกรณ์การล้างต้องสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 เซนติเมตร ใช้อ่างล้างภาชนะอุปกรณ์ที่มีท่อระบายน้ำที่ใช้การ ได้ดี อย่างน้อย 2 อ่าง งาน ชาม ถ้วย แก้วน้ำ ถาดหลุม ฯลฯ เก็บคว่ำในภาชนะที่โปร่งสะอาดหรือตะแกรง วางสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 เซนติเมตร หรือถ้าไม่ได้เก็บลักษณะคว่ำก่อนเก็บต้องคว่ำให้แห้งก่อน แล้วนำไป เรียงกันเป็นระเบียบในภาชนะหรือสถานที่ที่สะอาดและมีการปกปิด ช้อน ส้อม ตะเกียบ วางตั้ง เอาด้ามขึ้นในภาชนะโปร่งสะอาดหรือวางเป็นระเบียบในภาชนะที่สะอาดและมีการปกปิด ตั้งสูง จากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร เที่ยงต้องมีสภาพดี ไม่แตกร้าวหรือเป็นร่อง มีเขียงแยกใช้ตาม ประเภทของอาหาร มีฝาชีครอบ (ยกเว้นครัวที่มีการป้องกันแมลงวันแล้ว)

การรวบรวมขยะและน้ำโสโครก ใช้ถังขยะที่ไม่รั่วซึมและมีฝาปิด มีท่อหรือรางระบายน้ำ ที่มีสภาพดี ไม่แตกร้าว ระบายน้ำจากห้องครัวและที่ล้างภาชนะ อุปกรณ์ลงสู่ท่อระบายน้ำหรือ แหล่งบำบัดได้ดี และต้องไม่ระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ โดยตรง มีบ่อคักเศษอาหาร และ ดักไขมันที่ใช้การ ได้ดี ก่อนระบายน้ำเสียทิ้ง

ห้องน้ำ ห้องส้วม ห้องน้ำ ห้องส้วมต้องสะอาด ไม่มีกลิ่นเหม็น มีน้ำใช้เพียงพอ ห้องส้วม แยกเป็นสัดส่วน ประตูไม่เปิดสู่ที่เตรียม-ปรุงอาหาร ที่ล้างและเก็บภาชนะอุปกรณ์ที่เก็บอาหาร และ ต้องมีอ่างล้างมือที่ใช้การ ได้ดีอยู่ในบริเวณห้องส้วม

ผู้ปรุง ผู้เสิร์ฟ แต่งกายสะอาด สวมเสื้อมีแขน ผูกผ้ากันเปื้อนสีขาวหรือมีรูปแบบผู้ปรุง จะต้องใส่หมวกและเนื้ทคลุมผมด้วย ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี ไม่มีโรคติดต่อ ไม่เป็นโรคผิวหนัง

สำหรับผู้ปรุงต้องมีหลักฐานการตรวจสอบสภาพในปีนั้นให้ตรวจสอบได้ มีสุขนิสัยที่ดี เช่น ตัดเล็บสั้น ไม่สูบบุหรี่ในขณะปฏิบัติงาน

การควบคุมคุณภาพความปลอดภัยของอาหาร

ไม่มีการจำหน่ายหรือการจัดบริการอาหาร เครื่องดื่ม ขนม ที่อาจมีอันตรายต่อสุขภาพ มีการตรวจสอบความสะอาด ปลอดภัยของอาหาร ที่จัดให้บริการภายในโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง อาหารที่ปรุงสุกแล้วต้องเก็บในภาชนะที่สะอาดและไม่เก็บไว้นานเกิน 2 ชั่วโมง โรงเรียนมีกิจกรรมด้านความปลอดภัยอาหาร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

จากการทดลองจัดอาหารสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กที่ปิงกรัสมิโซติ และจากงานพระราชวิทยานิพนธ์ของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมารได้ประยุกต์หลักวิชาการสู่การปฏิบัติในการจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่ให้ “ประโยชน์” ให้อาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสมสำหรับเด็ก มี “ความพอประมาณ” สามารถนำวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมและมี “ความปลอดภัย” สำหรับผู้ที่รับประทานอาหารนั้นดังต่อไปนี้

หลักปฏิบัติในการจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน

1. ประโยชน์

การจัดอาหารที่ดีต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ โดยใช้หลักรับประทานอาหารเพื่อสุขภาพคล้ายคลึงกับของผู้ใหญ่ คือ การรับประทานอาหารครบ 5 หมู่ แต่ละหมู่ให้หลากหลาย และเลือกอาหารให้เหมาะสมกับเด็ก โดยมีข้อแนะนำสำหรับการปฏิบัติดังนี้

1.1 ควรมีข้าวสวยเป็นหลัก

1.2 ควรมีเนื้อสัตว์ชนิดใดชนิดหนึ่งเป็นส่วนประกอบเป็นประจำทุกวัน

1.3 ควรจัดตับ หรือเลือดไก่ หรือเลือดหมู สลับกันสัปดาห์ละครั้ง

1.4 ควรมีผักเป็นส่วนประกอบทุกวัน

1.5 ควรจัดอาหารประเภทผัดหรือทอดในน้ำมันพืชหรือที่มีกะทิเป็นครั้งคราว

1.6 ควรมีนมเป็นอาหารเสริมทุกวันอย่างน้อยวันละ 1 แก้ว (200 ซีซี)

1.7 ควรจัดอาหารทะเลสัปดาห์ละครั้ง

1.8 ควรจัดผลไม้ทุกวัน

1.9 ควรปรุงอาหารรสอ่อน

2. ความพอประมาณ

การจัดอาหารที่ดีควรคำนึงถึงความพอประมาณทั้งในด้านค่าใช้จ่าย และภาวะที่ผู้จัดอาหารจะต้องรับผิดชอบ โดยยังได้คุณค่าทางโภชนาการที่เหมาะสม ดังนี้

2.1 เลือกใช้อาหารในท้องถิ่น

2.2 เลือกใช้อาหารตามฤดูกาล

2.3 วางแผนการผลิตให้เหมาะสมกับปริมาณที่เด็กจะรับประทานได้

3. ความปลอดภัยในการบริโภค

ความสะอาดของอาหารเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้จัดอาหารจะต้องตระหนักถึงตลอดเวลา ดังนี้

3.1 การปรุงอาหารต้องถูกสุขลักษณะ

3.2 เลือกใช้ส่วนผสมและเครื่องปรุงที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐานเทคนิคการสร้างบรรยากาศรับประทานอาหารที่ดีสำหรับเด็ก (พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร, 2550)

สรุปได้ว่า อาหารเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับร่างกาย โดยเฉพาะเด็กก่อนวัยเรียนต้องการอาหารสำหรับการเจริญเติบโต เพราะอยู่ในวัยที่ร่างกายและสมองกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจึงต้องการอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย การจัดบริการอาหารให้เด็กจึงมีความสำคัญมากกว่าที่จะหาอาหารให้เด็กอิ่มท้องเท่านั้น ควรคำนึงถึงการจัดอาหารให้เป็นที่น่าพอใจแก่เด็ก การให้ความรู้ทางด้านโภชนาการแก่เด็กและผู้ปกครอง รวมถึงการสอนให้เด็กรู้ถึงมรรยาทการกินอาหารตามสมควรแก่วัย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กสามารถที่จะเรียนรู้และเลือกบริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อสุขอนามัยที่ดีของเด็กต่อไป

การบริการรับ – ส่งนักเรียน

การจัดบริการรถรับ-ส่งนักเรียน เป็นบริการที่สถานศึกษาควรจัดให้มีเป็นอย่างยิ่งเพราะภายใต้สภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน ผู้ปกครองต้องประกอบอาชีพหาเงินเลี้ยงครอบครัว และปัญหาการจราจรที่ติดขัดตลอดเวลา การบริการรถรับส่งนักเรียนจึงเป็นการแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองอย่างดียิ่ง

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. 2536 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติในการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน ดังนี้

“รถโรงเรียน” หมายความว่า รถที่โรงเรียนใช้รับส่งนักเรียน และให้หมายความรวมถึงรถที่ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งนำไปใช้ในการรับส่งนักเรียน และรถที่โรงเรียนให้บุคคลภายนอกมารับส่งนักเรียน เพื่อการศึกษาตามปกติ

“ผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน” หมายความว่า บุคคลหรือนิติบุคคลที่ให้บริการรับส่งนักเรียน โดยอยู่ในการกำกับดูแลของโรงเรียน

“นักเรียน” หมายความว่า นักเรียน หรือนักศึกษาที่เรียนอยู่ในโรงเรียน

“ผู้โดยสาร” หมายความว่า นักเรียน ผู้ควบคุมดูแลนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและ
 หมายความว่ารวมถึง ครู อาจารย์ของโรงเรียนนั้นๆ

ผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน มีหน้าที่ดังนี้

1. ควบคุมดูแลและเอาใจใส่เรื่องความปลอดภัยในการรับส่งนักเรียน
2. จัดให้มีเครื่องหมายเป็นแผ่นป้ายพื้นสีส้มสะท้อนแสง ขนาดกว้างอย่างน้อย 35 เซนติเมตร และยาวอย่างน้อย 85 เซนติเมตร มีข้อความว่า "รถโรงเรียน" เป็นตัวอักษรสีดำความสูง ไม่น้อยกว่า 15 เซนติเมตร ติดอยู่ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ ให้สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ในระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร และมีชื่อโรงเรียนติดอยู่ด้านข้างทั้งสองข้างของตัวรถ พร้อมทั้ง หมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี)
3. คัดเลือกพนักงานขับรถและผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้
4. จัดให้มีไฟสัญญาณสีเหลืองอำพันปิดเปิดเป็นระยะ (กระพริบ) ในขณะที่ใช้รับส่งนักเรียน ติดไว้ที่ด้านหน้าและด้านท้ายของตัวรถ เพื่อให้ผู้ขับรถที่สวนทางมาหรือขับตามหลัง สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ในระยะห่างไม่น้อยกว่า 150 เมตรเมื่อมิได้ใช้รถนั้นเป็นรถโรงเรียนให้ งดใช้สัญญาณไฟสีเหลืองอำพันดังกล่าว
5. จัดให้มีเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นเพื่อช่วยเหลือนักเรียน เมื่อมีอุบัติเหตุหรือมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

5.1 เครื่องดับเพลิง

รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งไม่เกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิง อย่างน้อย 1 เครื่อง รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารที่มีจำนวนที่นั่งเกิน 20 ที่นั่ง ต้องมีเครื่องดับเพลิง

อย่างน้อย 2 เครื่อง เครื่องดับเพลิงต้องมีขนาดพอสมควร และติดตั้งไว้ภายในรถในที่ที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้งานได้ทุกขณะ

5.2 ค้อนทุบกระจก 1 อัน

5.3 เหล็กชะแลง 1 อัน

ค้อนทุบกระจก และเหล็กชะแลง ต้องเก็บไว้ในที่ปลอดภัยและสามารถนำไปใช้งานได้โดยสะดวก

6. จัดให้มีแผ่นป้ายแสดงข้อความเตือนเรื่องความปลอดภัยในการโดยสาร ตามที่กรมการขนส่งทางบกประกาศกำหนด หรือตามที่กรมการขนส่งทางบกให้ความเห็นชอบติดไว้ภายในตัวรถ ตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ง่าย

7. จัดให้มีเครื่องมือปฐมพยาบาลประจำรถโรงเรียนทุกคัน

8. รายงานผลการจัดรถโรงเรียนให้โรงเรียนทราบทุกเดือน

9. รายงานให้ทางโรงเรียนทราบ โดยทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

10. แจ้งผลการตรวจสภาพรถประจำปีให้โรงเรียนทราบทุกปี

โรงเรียนมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการจัดรถโรงเรียน ดังนี้

1. กำกับดูแลการจัดรถโรงเรียนของผู้ดำเนินกิจการรถโรงเรียน

2. จัดให้มีทะเบียนรถโรงเรียน ทะเบียนประวัติของพนักงานขับรถ และผู้ควบคุมดูแลนักเรียนตามแบบที่กำหนด ทำทะเบียนนี้

3. รายงานผลการใช้รถโรงเรียนต่ออธิบดีกรมเจ้าสังกัด หรือส่วนราชการที่ควบคุมดูแล

สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร และรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด หรือหน่วยงานที่ควบคุมดูแลที่ตั้งอยู่ในพื้นที่สำหรับจังหวัดอื่น ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามแบบที่กำหนด ทำระเบียบนี้ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุให้รายงานให้ทราบเป็นการด่วน

พนักงานขับรถโรงเรียนมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี
2. มีใบอนุญาตขับรถยนต์มาไม่น้อยกว่า 3 ปี
3. เป็นผู้ที่มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพและมารยาทสุภาพเรียบร้อย
4. มีประวัติความประพฤติดี มีความชำนาญ สุขุมรอบคอบ และรู้เส้นทางที่ใช้รับส่งนักเรียนเป็นอย่างดี
5. มีความสามารถตรวจสอบดูแลอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสัญญาณ ต่างๆ ภายในรถให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา
6. ได้เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมการขนส่งทางบก หรือกรมตำรวจกำหนด

พนักงานขับรถโรงเรียนต้องมีหน้าที่ ดังนี้

1. ต้องประพฤติปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ และระเบียบ ว่าด้วยการนั้น โดยเคร่งครัด
2. ตรวจสอบสภาพรถและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะใช้การได้ตลอดเวลา
3. ไม่ขับรถในขณะที่มีอาการมึนเมาหรือเสพสุราหรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทระหว่างการขับรถโรงเรียน

4. รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดเหตุหรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

ผู้ควบคุมดูแลนักเรียน มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นครูหรือบุคคลที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี
2. ได้เข้ารับการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการ หรือกรมการขนส่งทางบก หรือกรมตำรวจกำหนด
3. เป็นผู้มีสุขภาพดี แต่งกายสุภาพ และมารยาทสุภาพเรียบร้อย

ผู้ควบคุมดูแลนักเรียนมีหน้าที่ ดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนนักเรียนที่รับส่ง แต่ละเที่ยวให้ถูกต้องครบถ้วนตรงตามรายชื่อ นักเรียน พร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อนักเรียนที่ใช้บริการตามแบบที่กำหนด ท้ายระเบียบนี้
2. ประจําอยู่กับรถโรงเรียนตลอดเวลาที่รับส่งนักเรียน เพื่อควบคุมดูแล และช่วยเหลือ นักเรียนให้เกิดความปลอดภัยตลอดการเดินทาง
3. รายงานให้ทางโรงเรียนทราบทันทีที่เกิดอุบัติเหตุ หรือมีกรณีฉุกเฉินเกิดขึ้น

บริการนี้ มีความสำคัญ โดยเฉพาะ โรงเรียนในเมือง ในการแก้ปัญหาการจราจร หรือ ให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนใกล้บ้าน การจัดการรับส่งนักเรียน เน้นความปลอดภัย ไม่น้อยกว่าวัตถุประสงค์อื่น จึงมีกิจกรรมนอกเหนือจาก การจัดเส้นทาง ตารางการเดินรถ ซึ่งได้แก่ การอบรมคนขับรถ การตรวจความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ การดูแลบำรุงรักษา การนิเทศบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง และการประเมินการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ สำหรับโรงเรียนเอกชน รถรับ-ส่งมีทั้งรถ ของโรงเรียนเอง รถของครู รถของผู้ปกครอง และรถรับจ้างภายนอก ซึ่งในโรงเรียนที่ผู้ปกครองจัด รถรับ-ส่ง บางแห่งก็จะช่วยกิจการอื่นของโรงเรียน เช่น ช่วยจัดการจราจรในโรงเรียน การให้บริการ รับส่งงานของโรงเรียนนอกเวลารับ-ส่งนักเรียน (สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์, 2537: 157-158)

การบริการด้านสุขภาพอนามัย

บริการสุขภาพในโรงเรียน คือวิธีการต่างๆ ที่บุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุขและบุคลากรในโรงเรียน ได้ร่วมมือกันจัดดำเนินการเพื่อให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยบุคลากรทางการแพทย์สาธารณสุขจะให้บริการด้านการตรวจ-รักษาโรคทั่วไป ตรวจและบำบัดโรคทางทันตกรรม การให้วัคซีนป้องกันโรค การส่งต่อนักเรียนที่เจ็บป่วยไปรับการรักษาต่อยังสถานบริการที่อยู่ในระดับที่สูงขึ้นไป สำหรับบุคลากรในโรงเรียน ครูอนามัย พยาบาลประจำโรงเรียน มีหน้าที่ประสานงาน ทำการคัดกรองสุขภาพ ประเมินสภาวะต่างๆ เช่น การซึ้นน้ำหนักร ส่วนสูง ทดสอบสายตา ทดสอบการได้ยิน ให้การปฐมพยาบาลเล็กๆ น้อยๆ จ่ายยาสามัญประจำบ้านให้แก่เด็กนักเรียนที่เจ็บป่วย เมื่อให้บริการแล้วควรมีการบันทึกกิจกรรมลงในบัตรบันทึกสุขภาพ การให้บริการสุขภาพมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและคงไว้ซึ่งสุขภาพที่ดีของนักเรียน
2. ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ จากบริการสุขภาพในโรงเรียน และสามารถใช้บริการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม
3. เพื่อให้เด็กนักเรียนรู้จักดูแลปกป้องสุขภาพของตนเอง
4. เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ (วารสารณิ ศิริสว่าง, 2542: 52)

เด็กวัยอนุบาลเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต ขณะเดียวกันยังไม่สามารถดูแลตนเองในเรื่องของความปลอดภัยได้ เด็กอนุบาลยังรับเชื้อโรคและเจ็บป่วยได้ง่าย สถานศึกษานอกจากดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยต่างๆ ไปแล้ว ยังควรให้บริการในด้านสุขภาพอนามัยให้เด็กด้วย ซึ่งการบริการด้านสุขภาพเหล่านี้ ได้แก่

1. การตรวจสุขภาพ การตรวจสุขภาพเป็นการบริการในระยะเริ่มแรกที่เด็กเข้ามาในสถานศึกษาจนถึงจบการศึกษา การตรวจสุขภาพในระยะเริ่มแรกเป็นการตรวจหาข้อบกพร่องหรือความผิดปกติของสุขภาพเด็ก ซึ่งถ้าพบจะง่ายต่อการรักษาและการป้องกัน การตรวจสุขภาพในที่นี้หมายถึง การตรวจความสะอาดร่างกาย การวัดสายตา การซึ้นน้ำหนักรและวัดส่วนสูง และการตรวจ

สุขภาพฟัน การตรวจสุขภาพควรทำเป็นประจำทุกวัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็ก ส่วนการตรวจสุขภาพร่างกายในระยะที่สถานศึกษากำหนด และเมื่อเจ็บป่วยเป็นหน้าที่ของแพทย์หรือเจ้าหน้าที่อนามัย

2. การจัดห้องพยาบาล สำหรับการดูแลเด็กเจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุ ที่ห้องพยาบาลควรมีเจ้าหน้าที่พยาบาลประจำ ถ้าไม่มีเจ้าหน้าที่ ครู ผู้ดูแลเด็กจะต้องมีความรู้ในการดูแลและให้การปฐมพยาบาลเด็กในเบื้องต้น ที่ห้องพยาบาลจะต้องมีชุดยาอุปกรณ์การปฐมพยาบาล มียาสามัญเบื้องต้น มีเตียงพยาบาล

3. การควบคุมโรคติดต่อ หากมีโรคติดต่อเกิดขึ้นและมีเด็กเจ็บป่วยเป็นโรคติดต่อ จะต้องให้ผู้ปกครองดูแลรักษาเด็กและหยุดอยู่กับบ้านจนกว่าจะหายขาด จึงรับเด็กเข้าสู่สถานศึกษา นอกจากนั้นจะต้องจัดให้มีการให้ภูมิคุ้มกัน โรคติดต่อแก่เด็กเมื่อมีการระบาดของโรค ทั้งนี้ ต้องแจ้งและขออนุญาตจากผู้ปกครองก่อน

4. การจัดสุขาภิบาลในสถานศึกษา โดยดูแลให้อยู่ในสถานที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีความปลอดภัย ปราศจากโรคภัยและอุบัติเหตุ (อาภรณ์ เลิศสุโภชนวิชัย, 2542: 310)

สุภาพร เทพยสุวรรณ (2540: 32-35) ได้สร้างเกณฑ์การจัดสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล ซึ่งโรงเรียนที่มีการจัดบริการสุขภาพในระดับ 1 มีการจัดบริการสุขภาพในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การตรวจสุขภาพทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

1.1 มีการตรวจสุขภาพเป็นประจำให้แก่นักเรียน โดยพยาบาล หรือแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกภาคเรียน

1.2 มีครูเป็นผู้ตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำทุกวัน โดยดูเล็บ ตา ฟัน ปากและฟัน เหงือก มือ เท้า และผิวหนังทั่วไป

1.3 ครูประเมินสุขภาพจิตใจตามอาการต่าง ๆ ของนักเรียนทางด้านอารมณ์ เช่น หงุดหงิดง่าย ปรับตัวยาก โดยมีบันทึกทุกภาคเรียน

1.4 มีกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหลายรูปแบบทุกเดือน พร้อมทั้งศึกษาประเมินผลอยู่เสมอ เช่น จัดในรูปแบบของสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เป็นต้น

1.5 มีพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เรื่องการรักษาพยาบาลเบื้องต้นประจำอยู่ที่โรงเรียน

1.6 มีตารางกำหนดการตรวจสุขภาพประจำปี และปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ

1.7 ครูทำการสอน และจัดกิจกรรมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้การดูแลสุขภาพของตนเอง ใช้วิธีการพูดคุย การไปเยี่ยมแพทย์ หรือเล่นบทบาทสมมุติในด้านการดูแลสุขภาพ ภาคเรียนละครั้ง

2. การประเมินสุขภาพด้านการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง การตรวจสอบสายตา การได้ยิน

2.1 มีการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูง พร้อมมีการบันทึกทุกเดือน

2.2 มีการตรวจสอบสายตา การได้ยิน พร้อมมีการบันทึกทุกภาคเรียน

2.3 มีการประเมินน้ำหนัก ส่วนสูงทุกภาคเรียน

2.4 มีการแจ้งผลของการประเมินสุขภาพ หรือปัญหาสุขภาพของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกเดือน

2.5 มีระบบการจัดเก็บข้อมูลการเจริญเติบโต ด้านการชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง รวมทั้งการทดสอบสายตา และการได้ยินทุกเดือน

3. การทำรายงานสุขภาพ

3.1 จัดให้นักเรียนทุกคนมีบัตรสุขภาพ และได้รับการลงรายการตรวจสุขภาพ และบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ไว้เป็นปัจจุบันอย่างสม่ำเสมอ

3.2 ครูประจำชั้นจะทำหน้าที่บันทึกผลการประเมินสุขภาพประจำปีลงในบัตรสุขภาพ ทุกครั้งเมื่อพบอาการผิดปกติ

3.3 ครูประจำชั้นรับผิดชอบเก็บบัตรสุขภาพ จำแนกบัตรเด็กที่มีปัญหาสุขภาพเพื่อการ เตรียมพร้อมในการตรวจสุขภาพประจำปี

3.4 ครูประจำชั้นหรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถด้านการพยาบาลจะมอบบัตร สุขภาพให้กับนักเรียนทุกคนเพื่อนำไปใช้ในโรงเรียนอื่น ๆ

ดังนั้นในสถานศึกษาปฐมวัยจึงควรจัดบริการแก่เด็กเพื่อจัดการความเจ็บป่วยที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนการบำบัดให้หาย และส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพที่ดี ซึ่งการบริการที่สถานศึกษาควรจัด ได้แก่ ห้องพยาบาล การตรวจสุขภาพ ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงและการบริการด้านทันตกรรม เป็นต้น เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพของเด็กเพื่อให้เด็กสามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไป ใช้ในชีวิตประจำวันได้

การบริการด้านความปลอดภัย

โรงเรียนเป็นที่รวมของคนกลุ่มมาก มีทั้งนักเรียน ครู และคณาจารย์ โรง การรวมกันอยู่ ของบุคคลจำนวนมากเช่นนี้ อาจเป็นสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุและอันตรายขึ้นได้ ดังนั้นโรงเรียน ควรจัดบริการด้านความปลอดภัยเพื่อส่งเสริมความปลอดภัยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนและ ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เป็นการฝึกให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง และผู้อื่น ให้ปลอดภัย

สุจริตรา สุคนธ์ทรัพย์ (2545: 92) กล่าวถึง การจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัยของ โรงเรียนว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมครอบคลุมความปลอดภัยทุกๆ ด้าน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและ อันตรายอันอาจเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน กิจกรรมต่างๆมีดังนี้

1. การจัดบริการส่งเสริมความปลอดภัยในโรงเรียน อาจทำได้ดังนี้

1.1 การจัดนิทรรศการความปลอดภัย โรงเรียนควรจัดสถานที่ในการจัดนิทรรศการ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัย และจัดหาแหล่งความรู้ด้านความปลอดภัยเพื่อติดต่อขอเอกสารวิชาการ ภาพพลิกหรือโปสเตอร์ความปลอดภัยในทุกๆ ด้าน

1.2 การจัดทำป้ายประกาศ เพื่อเตือนเด็กนักเรียนให้ปฏิบัติหรือระวังไม่ให้ไปเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ล่อแหลมต่ออันตรายต่าง ๆ เพื่อเตือนใจนักเรียนอยู่เสมอ

1.3 การตรวจตราและสอดส่อง เพื่อไม่ให้นักเรียนนำวัตถุหรือสิ่งของที่เกิดภัยหรืออันตรายเข้ามาในโรงเรียน

1.4 การรายงานอุบัติเหตุ เพื่อนำมาวิเคราะห์และหาทางแก้ไขป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เหล่านั้นขึ้นมา

2. การจัดบริการรถโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองและเพื่อความปลอดภัยของเด็ก โรงเรียนที่มีบริการรถรับส่งนั้น โรงเรียนควรจัดให้มีผู้ควบคุมดูแลการขึ้นและลงรถ นอกจากการจัดบริการรถโรงเรียนอย่างปลอดภัยแล้ว สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การควบคุมดูแลการข้ามถนนอย่างปลอดภัย

3. การจัดบริการความปลอดภัยในสนามเด็กเล่น ควรปฏิบัติดังนี้

3.1 จัดครูเวรคอยควบคุมการเล่นของเด็กให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อป้องกันการพลัดตกหกล้ม

3.2 หมั่นตรวจตราสภาพของอุปกรณ์ในสนามเด็กเล่นอยู่เสมอ หากชำรุดควรรีบส่งซ่อมทันที เพื่อป้องกันไว้ก่อนที่จะเกิดอันตรายขึ้น

3.3 เก็บเศษวัสดุอันอาจเกิดอันตราย เช่น เศษแก้ว เศษไม้เพื่อป้องกันการทิ่มแทงและเศษอาหาร เช่น เปลือกกล้วยเพื่อป้องกันการลื่นล้ม

3.4 หมั่นปรับปรุงพื้นที่สนามให้อยู่ในสภาพที่ดี ไม่เป็นหลุมเป็นบ่อและไม่เฉอะแฉะ เพื่อป้องกันการลื่นล้ม

3.5 ให้เด็กเข้าใจตรงกันว่า นอกจากการใช้สนามเด็กเล่นตามกำหนดเวลาแล้ว ควรจะมีครูหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบคอยดูแลการเล่นด้วย จึงจะเล่นอุปกรณ์ต่างๆ ได้

การจัดบริการป้องกันอัคคีภัยและฝึกหนีไฟ

อัคคีภัยเกิดขึ้นได้ใน โรงเรียน เช่น เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจร ถึงแม้ว่าจะเป็นอาคารเรียนที่สร้างด้วยวัสดุทนไฟ เด็กจำนวนมากอาจได้รับอันตรายเกิดการบาดเจ็บหรือถึงตายได้ โรงเรียนควรวางมาตรการป้องกันอัคคีภัยไว้ให้ดี และมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โรงเรียนควรจัดหาเครื่องดับเพลิงไว้ให้พร้อมอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้ด้วย ประตู หน้าต่าง ทุกบานในโรงเรียน ควรติดตั้งให้หลักออกสู่นอกห้องเรียน บันไดโรงเรียนควรใช้วัสดุทนไฟและมีแสงสว่างเพียงพอ อาคารเรียนที่มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้น ขึ้นไป ควรมีบันไดหรือทางหนีไฟ และควรอยู่ห่างกันมากที่สุด ส่วนในด้านการเตรียมความพร้อม ควรมีการฝึกหนีไฟโดยทำอย่างสม่ำเสมอ

ดังนั้น การดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยของเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญของโรงเรียนที่ต้องตระหนักและให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก โรงเรียนต้องมีวิธีการป้องกัน และการเตรียมการสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นตลอดเวลา

ค่าธรรมเนียมการเรียน

การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนของสถานศึกษาที่เรียกเก็บในแต่ละภาคเรียนหรือในแต่ละปีการศึกษานั้น คือค่าเล่าเรียนหรือค่าเทอมที่เด็กได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ ณ สถานศึกษานั้นๆ ซึ่งค่าธรรมเนียมการเรียนนอกจากจะเป็นค่าการศึกษาหรือค่าเทอมแล้ว ยังรวมถึงค่าธรรมเนียมอื่นนอกเหนือจากการเรียนการสอนตามปกติ ซึ่งมีระเบียบข้อบังคับในการที่โรงเรียนหรือสถานศึกษาเรียกเก็บจากผู้ปกครองไว้อย่างแน่ชัด

สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น สำหรับปีการศึกษา 2551 ไว้ดังต่อไปนี้

“ค่าธรรมเนียมการศึกษา” หมายความว่า เงิน หรือค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจาก ผู้ปกครองหรือนักเรียนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการการศึกษา ค่าตอบแทนครูที่มีความรู้และ ความสามารถที่ดี และค่าใช้จ่ายอื่นซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการขยายกิจการและผลตอบแทน

“ค่าธรรมเนียมอื่น” หมายความว่า เงิน หรือค่าใช้จ่ายที่โรงเรียนเรียกเก็บจากผู้ปกครอง หรือนักเรียนเพื่อเป็นค่าบริการอื่น ๆ นอกเหนือจากค่าธรรมเนียมการศึกษา เช่น ค่าอาหารกลางวัน ค่ารถรับส่ง ค่าเครื่องใช้แรกเข้าเฉพาะระดับอนุบาล ค่าซักฟอกเฉพาะระดับ อนุบาล ค่ากินอยู่ประจำ ค่าประกันของเสียหาย ค่าสอนพิเศษ เป็นต้น

แนวทางการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษา

ในการกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในระบบตามบทบัญญัติดังกล่าว โรงเรียนจะต้องประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ค่าตอบแทนครูที่มีความรู้และ ความสามารถที่ดี และค่าใช้จ่ายอื่น ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการขยายกิจการ และผลตอบแทนซึ่ง ไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด เพื่อกำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษา ที่จะเรียกเก็บจากนักเรียน โดยอาศัยหลักการดังนี้

ในการคำนวณค่าธรรมเนียมการศึกษาให้ดำเนินการดังนี้

1. คำนวณค่าใช้จ่ายของโรงเรียน (รายปี) ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายลงทุน และค่าใช้จ่าย ดำเนินการ

1.1 ค่าใช้จ่ายลงทุน ประกอบด้วย ค่าเช่าที่ดิน อาคาร/สิ่งก่อสร้าง และครุภัณฑ์

1.1.1 ค่าเช่าที่ดิน คิดค่าเช่าที่ดินเป็นรายปี กรณีที่โรงเรียนไม่ได้เช่าที่ดินไม่ต้อง นำมาคำนวณ

1.1.2 ค่าอาคาร/สิ่งก่อสร้าง ให้คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยคิดค่าเสื่อมราคา ปีละ 5% ของมูลค่าอาคาร/สิ่งก่อสร้าง เป็นเวลา 20 ปี (อาคารและสิ่งก่อสร้างที่ใช้งานเกิน 20 ปีแล้วไม่ต้องนำมาคิดค่าเสื่อมราคา)

1.1.3 ค่าครุภัณฑ์ ให้คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยคิดค่าเสื่อมราคา ปีละ 20 เปอร์เซ็นต์ ของมูลค่าครุภัณฑ์เป็นเวลา 5 ปี (ครุภัณฑ์ที่ใช้งานเกิน 5 ปีแล้วไม่ต้องนำมาคิดค่าเสื่อมราคา)

1.2 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ได้แก่ เงินเดือนบุคลากร เงินสมทบกองทุนสงเคราะห์ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุสำนักงาน ค่าวัสดุฝึก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ตลอดปีการศึกษา

2. นำค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ในข้อ 1. มาคำนวณหาผลตอบแทนตามอัตราที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด

3. นำค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ในข้อ 1. รวมกับผลตอบแทนที่คำนวณได้ในข้อ 2.

4. นำผลรวมในข้อ 3. หารด้วยจำนวนนักเรียน ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา

กรณีโรงเรียนรับเงินอุดหนุน

สำหรับโรงเรียนเอกชนที่รับเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียน ถ้าค่าธรรมเนียมการศึกษาที่คำนวณได้สูงกว่าเงินอุดหนุนรายหัวนักเรียนที่รัฐจัดสรรให้ โรงเรียนสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาส่วนที่สูงกว่าเงินอุดหนุนจากนักเรียนได้

แนวทางการกำหนดค่าธรรมเนียมอื่น

ในการกำหนดค่าธรรมเนียมอื่น โรงเรียนต้องคำนวณค่าใช้จ่ายของการจัดบริการที่โรงเรียนจัดเพิ่มเติมโดยคำนวณหาค่าใช้จ่ายลงทุน และค่าใช้จ่ายดำเนินการ เช่น การคำนวณหาค่าห้องเรียน ปรับอากาศ

1. จำนวนค่าใช้จ่ายของโรงเรียน (รายปี) ซึ่งประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้จ่ายลงทุน ได้แก่ ค่าเสื่อมราคาของเครื่องปรับอากาศ ปีละ 20% ของมูลค่าเครื่องปรับอากาศรวมค่าติดตั้ง เป็นเวลา 5 ปี

1.2 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ได้แก่ ค่าไฟฟ้า และค่าบำรุงรักษาแต่ละปี

2. นำค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ในข้อ 1. มาคำนวณหาผลตอบแทนตามอัตราที่คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกำหนด

3. นำค่าใช้จ่ายที่คำนวณได้ในข้อ 1. รวมกับผลตอบแทนที่คำนวณได้ในข้อ 2.

4. นำผลรวมในข้อ 3. หารด้วยจำนวนนักเรียน ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นอัตราค่าห้องเรียนปรับอากาศ (สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2550)

ในปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจนโดยให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาและชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน ทั้งนี้เพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐจะจัดหนังสือเรียน อุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับผู้เรียนทุกคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 1)

การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่เปรียบเสมือนรูปร่างหน้าตาของสถานศึกษา เพราะเป็นสิ่งแรกที่ผู้มาเยือนพบเห็น งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม การจัดสวัสดิการและบริการเป็นงานที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในสถานศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นทั้งสื่อกลางเรียนรู้ทางสิ่งแวดล้อม เป็นสังคม และควมมีสุขภาพดี ในประเทศที่พัฒนา สิ่งแวดล้อมสถานศึกษาเป็นปัจจัยหลักพื้นฐานของการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ อาคารเรียน และอาคารประกอบ ควรมีความเหมาะสมและเพียงพอกับเด็ก และมีขนาดของอาคารที่ได้มาตรฐานตามหลักของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดในการจัดการศึกษาปฐมวัย

เด็กจะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมและประเทศชาติในอนาคตได้นั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับกรอบมรดกเลี้ยงดูที่เด็กได้รับ สภาพแวดล้อม ถือเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก เริ่มตั้งแต่สภาพแวดล้อมในบ้าน สภาพแวดล้อมในโรงเรียน และสภาพแวดล้อมในสังคม การจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีคุณค่าจะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลรอบข้างนอกจากนั้นยังช่วยให้เด็กได้ค้นคว้า ทดลอง สังเกต หาเหตุผล แก้ปัญหาและขยายประสบการณ์ได้กว้างขวาง ซึ่งประสบการณ์ต่างๆดังกล่าวถือเป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็ก (นภเนตร ธรรมบวร, 2551: 170)

กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 97) กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยว่า มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย

2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น เป็นต้น
5. ความเพียงพอ เหมาะสมในเรื่องของขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่างๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะดวก เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน
 - 1.1 ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
 - 1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
 - 1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
 - 1.4 ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน เป็นต้น
 - 1.5 ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กเล่นอย่างเสรีประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-5 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง

3.2 ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก

3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการเลี้ยงหนอน หรือมีผีเสื้อตัวฟ้าใส่กล่องไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

3.5 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางการรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้

ให้ความร่มรื่นรอบๆ บริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นที่สำหรับเล่น ของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ ป่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตรา เครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ที่มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อยๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

บริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง

กระทรวงศึกษาธิการ (2549) ได้กำหนดระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา พ.ศ. 2549 ในหมวดที่ 1 ที่ดิน และหมวดที่ 2 อาคารสถานที่ ไว้ดังนี้

หมวดที่ 1 ที่ดิน

ข้อ 6 ที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนต้องมีเนื้อที่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน และมีจำนวนเนื้อที่ดิน ดังนี้

- (1) ระดับก่อนประถมศึกษา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 90 ตารางวา
- (2) ระดับประถมศึกษา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ไร่
- (3) ระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนไม่น้อยกว่า 2 ไร่

โรงเรียนที่เปิดสอนตั้งแต่ 2 ระดับขึ้นไป ให้มีเนื้อที่ดินไม่น้อยกว่า 2 ไร่

ข้อ 7 การขอเพิ่มเนื้อที่ดินเพื่อขยายกิจการ โรงเรียน และที่ดินที่เพิ่มไม่ติดต่อกันเป็นผืนเดียวกัน กับที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียน ให้เสนอเหตุผลและความจำเป็นและที่ดินที่ขอเพิ่มจะต้องมีจำนวน ไม่น้อยกว่า 200 ตารางวา และอยู่ห่างจากที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนอยู่แล้วตามเส้นทางคมนาคม ไม่นเกิน 500 เมตรจะต้องมีรั้วแสดงขอบเขตชัดเจน มีที่ว่างเป็นที่พักผ่อนและสนาม ไม่น้อยกว่า ครึ่งหนึ่งของบริเวณที่ดินที่ขอเพิ่ม และผู้รับใบอนุญาตจะต้องจัดเจ้าหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบ รวมทั้งมาตรการในการรักษาความปลอดภัยตลอดเวลาที่เปิดทำการการขอเพิ่มที่ดินตามวรรคหนึ่ง ที่ดินที่ขอเพิ่มอยู่ห่างจากที่ดินที่ใช้จัดตั้งโรงเรียนอยู่แล้วตามเส้นทางคมนาคม เกินกว่า 500 เมตร ผู้รับใบอนุญาตจะต้องมีแผนดำเนินการที่ชัดเจนให้เห็นว่าสามารถจัดการเรียนการสอน หรือ กิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเช่นเดียวกัน และให้อยู่ในดุลพินิจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการที่จะพิจารณาอนุญาต

หมวดที่ 2 อาคาร สถานที่

ข้อ 8 สถานที่และบริเวณที่ตั้งโรงเรียนต้องไม่ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน บริเวณโรงเรียนจะต้องเหลือที่ว่างเพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนและสนาม ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของบริเวณ โรงเรียนทั้งหมด และมีรั้วแสดงบริเวณโรงเรียนที่เป็นสัดส่วน

ข้อ 9 การขอก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบ รวมทั้งการขอใช้อาคารเรียนอาคาร ประกอบจะต้องได้รับอนุมัติจากผู้อนุญาต

ข้อ 10 โรงเรียนต้องจัดให้มีห้องเรียนและห้องประกอบ ดังนี้

(1) ห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษา แต่ละห้องต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 35 ตารางเมตร และต้องเป็นห้องโล่งไม่มีเสาหรือสิ่งกีดขวาง ในกรณีห้องเรียนรูปสี่เหลี่ยมความกว้างของห้อง ไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร และในกรณีที่เป็นห้องเรียนรูปอื่น ๆ ส่วนที่แคบที่สุดของห้องไม่น้อยกว่า 4.00 เมตร

(2) ห้องเรียนระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ต้องมีขนาดห้องไม่ต่ำกว่า 6.00 เมตร x 8.00 เมตร และมีห้องเรียนเพียงพอกับจำนวนชั้นเรียนที่เปิดสอน

(3) ห้องประกอบต่าง ๆ ของแต่ละระดับที่เปิดสอน โรงเรียนจะต้องจัดตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานกำหนด

(4) ห้องเรียนที่มีทางเข้าออก ๒ ทาง แต่ละทางต้องกว้างไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ในกรณีที่มีทางเข้าออกเพียงทางเดียว ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.60 เมตร

ข้อ 11 การใช้อาคารเรียนต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง กรณีขอใช้อาคารที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงเป็นอาคารเรียนจะต้องปรับปรุงอาคารเรียนโดยมีวิศวกรรับรองความมั่นคงของอาคาร ดังนี้

อาคารเรียนชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีสภาพตามที่กำหนดในข้อ 10 (3), (4)

อาคารเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ให้มีสภาพตามที่กำหนดในข้อ 10 (2) (3), (4)

ข้อ 12 การคำนวณความจุของนักเรียนแต่ละระดับที่เปิดสอนมีดังนี้

(1) ชั้นเตรียมอนุบาลและระดับก่อนประถมศึกษา สัดส่วนพื้นที่ห้องเรียนต่อนักเรียนต้องไม่น้อยกว่า 1 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน ให้คำนึงถึงพื้นที่ต่อนักเรียนจำนวนรวมของนักเรียนแต่ละห้องต้องไม่เกิน 40 คน

(2) ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ห้องเรียนที่มีพื้นที่ 48 ตารางเมตร ให้ความจุนักเรียนได้ไม่เกิน 45 คน ถ้ามีพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 48 ตารางเมตร ให้ความจุเพิ่มได้อีกโดยถือเกณฑ์ 1 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน ทั้งนี้ในห้องหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินห้องละ 55 คน

(3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ห้องเรียนที่มีพื้นที่ 48 ตารางเมตร ให้ความจุนักเรียนได้ไม่เกิน 45 คน ถ้ามีพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 48 ตารางเมตร ให้ความจุเพิ่มได้อีกโดยถือเกณฑ์ 1 ตารางเมตร ต่อนักเรียน 1 คน ทั้งนี้ในห้องหนึ่ง ๆ ต้องไม่เกินห้องละ 60 คนในกรณีที่โรงเรียนมีความจำเป็น ที่มีนักเรียนเกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ 12 (2), (3) ให้ขอผ่อนผันจากผู้อนุญาตเป็นราย ๆ ไปในแต่ละปี

ข้อ 13 การคำนวณความจุสูงสุดของนักเรียนทั้งโรงเรียนให้คำนวณความจุ จำนวนนักเรียน 3 คนต่อพื้นที่ 8 ตารางเมตร โดยให้คำนวณความจุห้องปฏิบัติการหรือห้องประกอบด้วย ทั้งนี้พื้นที่ที่ใช้ในการคำนวณความจุของนักเรียนทั้งโรงเรียนให้คำนวณจากพื้นที่ดินของโรงเรียน

ข้อ 14 กรณีมีจำนวนนักเรียนรวมกันทั้งโรงเรียนเกิน 5,000 คน ต้องจัดให้มีห้องสมุดแยก สำหรับระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา อย่างน้อยระดับละ 1 ห้อง แต่ละห้องมีขนาด ไม่ต่ำกว่า 6.00 เมตร x 8.00 เมตร ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องแนะแนว และห้องปฏิบัติการต่างๆ ตามแผน การเรียน ส่วนห้องพยาบาล (แยกชาย - หญิง) และโรงอาหาร ห้องน้ำ - ห้องส้วม ต้องจัดให้มี เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

เยาพา เดชะคุปต์ (2542ก: 164-167) ได้ให้แนวทางในการจัดสถานที่ ครูภัณฑ์และ บุคลากรของเด็กก่อนวัยเรียน ซึ่งมีหลักในการพิจารณาการจัดที่สำหรับเด็กปฐมวัยในการพิจารณา จัดอาคาร สถานที่ตั้ง สำหรับเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. หลักการจัดอาคารสถานที่ ที่จะจัดจะต้องเป็นไปตามลักษณะท้องถิ่น และเป็นไปได้ ตามลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น โดยยึดหลัก ประหยัด สะอาด ปลอดภัย
2. ทำเลที่ตั้ง อยู่ภายใต้หมู่บ้านที่ชาวบ้านไปมาและรับส่งได้สะดวก ปลอดภัย ซึ่งจะทำให้ มีโอกาสได้รับบริการร่วมกัน เช่น ถ้าใกล้สถานอนามัย โรงพยาบาล ก็จะได้รับความสะดวก ทางด้านสุขภาพ อนามัยและอุบัติเหตุต่างๆ ได้ เป็นต้น
3. บริเวณโรงเรียนต้องสะอาด มีที่ว่างโล่งพอที่เด็กจะวิ่งได้อย่างปลอดภัย
4. อาคารต้องแข็งแรง ปลอดภัย มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีแสงสว่างเพียงพอ

5. ครูภัณฑ์ โต๊ะ เก้าอี้ มีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก เป็นแบบง่ายๆ เพื่อจัดรูปแบบต่างๆ ในการจัดกิจกรรมได้ตามประโยชน์ที่ต้องการใช้สอย

6. วัสดุอุปกรณ์ ใช้วัสดุในท้องถิ่น ไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง อุปกรณ์มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนเด็กและเป็นอุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็ก โดยฝึกการเล่นตามธรรมชาติของเด็กใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่นมาจัดทำปรับปรุง โดยยึดหลักการประหยัดปลอดภัย

ในการดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย วัฒนา ปุณฺณฤทธิ (2542: 46-47) ได้ให้แนวทางไว้ว่า ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดสถานศึกษา จะต้องสืบหาสถานที่ทำเลที่ตั้ง การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย การออกแบบอาคารจะต้องทำการตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนดในการจัดตั้งสถานศึกษาระดับปฐมวัยและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

สถานที่ตั้งในการจัดตั้งอาคารสถานที่ของสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาควรคำนึงถึงหลักสำคัญ ดังนี้

1. สถานที่ตั้งอยู่ในทำเลที่มีการคมนาคมสะดวก ไม่ห่างจากย่านชุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี
2. ควรอยู่ในที่มีอากาศถ่ายเทได้ดีและห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรม
3. ควรมีบริเวณกว้างขวางตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำ สำหรับโรงเรียนราษฎร์ที่เปิดทำการสอนระดับอนุบาลศึกษา ได้กำหนดไว้ว่า โรงเรียนที่ขอเปิดสอนระดับอนุบาลศึกษาต้องมีที่ดินที่จะจัดตั้งโรงเรียนต้องไม่เป็นกลุ่มและไม่ขัดต่อสัญลักษณ์ของนามัยของโรงเรียนและต้องกันรั้วรอบบริเวณ โรงเรียนทั้งหมด

สรุปได้ว่าการบริหารงานอาคารสถานที่ของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลนั้น จะต้องมุ่งถึงประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารควรให้ความสำคัญเพราะอาคารสถานที่ นอกจากจะเป็นที่ให้การศึกษแล้ว ยังมีส่วนช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญาของเด็กอนุบาล ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและความปลอดภัยของเด็กอนุบาลให้มากที่สุด

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

การจัดการศึกษาเป็นการจัดประสบการณ์แก่เด็กอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดขึ้นด้วยความร่วมมือของบ้านและโรงเรียน (นภเนตร ธรรมบวร, 2542: 72) งานด้านความสัมพันธ์นี้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ไม่ว่าจะเป็นอดีต หรือปัจจุบัน โรงเรียนกับชุมชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เนื่องจากทั้งสองฝ่ายต้องอาศัยพึ่งพากัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักร่วมกันก็คือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้กับเด็กทุกคนซึ่ง พนิดา วีระชาติ (2542: 51-52) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อสร้างเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างโรงเรียนและชุมชน
2. เพื่อสร้างความรู้สึกรักเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน
3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน
4. เพื่อฟื้นฟู และรักษาวัฒนธรรมของชุมชน
5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับ โรงเรียน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 102) กล่าวถึงการ ปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาสมาคม ชมรม ผู้ปกครอง
2. มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของ สถานศึกษา
3. เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จาก สถานการณ์จริง
4. ให้สนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
5. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
6. ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการ ของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
7. มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทำหน้าที่ เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

สำหรับ สุมาลี กุ่มชัยสกุล (2544: 17) ได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชนมีลักษณะเป็นความสัมพันธ์ 2 ทาง คือ ทั้งสถานศึกษา และชุมชนมีบทบาทเป็นทั้งผู้ให้ และผู้รับ ซึ่งได้กำหนดขอบข่ายไว้ 5 ประการ พอสรุปได้ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์สถานศึกษา หมายถึง การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของสถานศึกษา
2. การให้บริการแก่ชุมชนด้านต่าง ๆ

3. การร่วมกิจกรรมที่มีประโยชน์ของชุมชน
4. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมของสถานศึกษา
5. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในท้องถิ่น

ประเสริฐ เชษฐพันธ์ (2542: 133-134) กล่าวถึงความจำเป็นในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ ดังนี้

1. การศึกษาในโรงเรียนสัมพันธ์กับบุคคลในชุมชน เพราะโรงเรียนให้การศึกษแก่นักเรียนซึ่งมาจากชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน นักเรียนต้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองของนักเรียนด้วย จึงถือว่าโรงเรียนให้การศึกษาโดยทางอ้อมแก่บุคคลในชุมชนนั่นเอง
2. เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเกิดความยอมรับว่าโรงเรียนเป็นสถาบันสำคัญของชุมชน เป็นสิ่งมีค่าของชุมชน ช่วยทำให้ความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น ยินดีร่วมมือและสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน
3. ทำให้ครูกับผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพราะโรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน
4. ช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มคนที่ไม่เข้าใจการศึกษา และไม่เข้าใจบทบาท และหน้าที่ของโรงเรียน
5. เพื่อปรับปรุงหลักสูตร และการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน
6. เพื่อใช้ทรัพยากรของชุมชนให้เป็นประโยชน์ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติ บุคคล สถาบัน และวัฒนธรรมพื้นบ้านต่างๆ เป็นต้น
7. ทำให้โรงเรียนมีความรู้ และความเข้าใจชุมชนดี

เยาพา เดชะคุปต์ (2542ก: 59) กล่าวว่า งานบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนนั้น เน้นที่การให้ชุมชนเกิดความรู้สึกว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ในขณะที่เดียวกันชุมชนก็ต้องได้รับประโยชน์จากโรงเรียนด้วย โดยเสนอแนะแนวทางในการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนในโรงเรียนอนุบาลไว้ดังนี้

1. ใ้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการเป็นผู้นำทางการเปลี่ยนแปลงมาสู่ชุมชน ช่วยแก้ปัญหา ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือชุมชน ร่วมงาน และกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนี้ยังใช้ให้นักเรียนเป็นตัวกลางเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน และชุมชน โดยเฉพาะเด็กอนุบาลจะสร้างความสัมพันธ์ได้โดยง่าย
2. การประชาสัมพันธ์ของโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้ทราบถึงการดำเนินงาน และกิจกรรมของโรงเรียน ทำให้ชุมชนทราบถึงปัญหา และความต้องการของโรงเรียน โอกาสที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียนจะทำได้สะดวกขึ้น
3. การอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการการศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ และโดยปกติคณะกรรมการการศึกษาประกอบด้วยผู้นำชุมชนอยู่แล้ว
4. การอาศัยความร่วมมือของสมาคมผู้ปกครอง และสมาคมศิษย์เก่าในการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน
5. การสนับสนุนงานส่วนรวมของชุมชน ทั้งในด้านการให้บริการ อาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกของโรงเรียน ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมงาน

ดังนั้นการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงจัดว่าเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารโรงเรียน เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมและเกิดศรัทธาที่ดีต่อโรงเรียน จะนำไปสู่การพัฒนา และดำเนินงานของโรงเรียนที่ดี และตรงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

เด็กมีความผูกพัน และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญกับครอบครัวของเด็กด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษาสามารถตอบสนองตามความต้องการของครอบครัวเด็ก ดังนั้นโรงเรียนจึงควรหาแนวทางในการจัดการศึกษา และวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองโดยยึดหลักสำคัญว่าผู้ปกครองมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กในวัยอนุบาลเป็นอย่างมาก การมีส่วนร่วมของครอบครัวด้านการศึกษา นอกจากจะเป็นผลดีแก่เด็กแล้ว ยังเป็นผลดีต่อตัวพ่อแม่ด้วยเช่นกัน กล่าวคือพ่อแม่ได้ตระหนักถึงบทบาท และความสำคัญของตนเองที่มีต่อการศึกษาของเด็ก พัฒนาการรู้สึกรักของการเห็นคุณค่าของตนเอง พัฒนาเครือข่ายในสังคมมากขึ้น รวมตลอดถึง การพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับโรงเรียน หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน (นภเนตร ธรรมบวร, 2542: 79)

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 7-8) กล่าวว่า การร่วมมือระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน ก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. บ้าน และโรงเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หาแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ป้องกันปัญหา ร่วมนำพฤติกรรมเด็กให้เป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม
2. ได้แลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน
3. ทำให้พ่อแม่ได้เห็นวิธีการจัดกิจกรรมของครู และสามารถนำกลับไปใช้กับลูกที่บ้าน
4. ทำให้ผู้ปกครองที่เข้าร่วมกิจกรรมกับเด็ก เห็นว่าตนเองมีคุณค่าสามารถนำความรู้ ความชำนาญมาถ่ายทอดให้กับเด็กได้ และทำให้เด็กมีความภาคภูมิใจในตัวผู้ปกครองอีกด้วย
5. ทำให้พ่อแม่เห็นการทำงานของครูที่ต้องรับผิดชอบต่อเด็กทั้งการดูแล อบรม ฝึกฝนในกิจวัตรประจำวัน ก่อให้เกิดความเห็นใจ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของครูอย่างแท้จริง

6. ทำให้ครูตระหนักว่าครูไม่ใช่แหล่งความรู้เพียงแหล่งเดียวเท่านั้น บุคคลต่าง ๆ สถานที่ต่าง ๆ ในชุมชนสิ่งแวดล้อม สามารถถ่ายทอดความรู้ความชำนาญให้กับเด็กได้ทั้งสิ้น

7. สร้างเจตคติกับครูว่า ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการจัดการศึกษา และเปิดใจรับแนวคิดที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

8. ผู้ปกครองและชุมชนให้ความช่วยเหลือครูในการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็ก อาจเป็นเรื่องของอาสาสมัครช่วยสอน เป็นวิทยากร อำนวยความสะดวกในเรื่องพาหนะ การติดต่อประสานงานให้ความช่วยเหลือในเรื่องการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546) กล่าวถึงความสำคัญและคุณค่าทางสายสัมพันธ์บ้านกับ โรงเรียน ไว้ว่า เด็กมีความผูกพัน และเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัว เด็กต้องการความรักความอบอุ่นจากครอบครัวเป็นอันดับแรก ดังนั้นพ่อแม่จึงเป็นผู้มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็กเป็นอย่างมาก อาจกล่าวได้ว่าพ่อแม่คือครูคนแรกของลูกซึ่งความร่วมมือระหว่างบ้านกับ โรงเรียน ในการประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็กนั้นจะต้องดำเนินการบนรากฐานของความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพราะการไปโรงเรียนของเด็กวัยอนุบาลนั้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและสำคัญมาก ถือเป็น การปูพื้นฐานทางการศึกษาเบื้องต้นแก่ชีวิต ทั้งยังเป็นสภาวะที่เด็กต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมจากบ้าน และคนใกล้ชิดไปสู่สถานที่ใหม่ คนแปลกหน้า และกิจวัตรประจำวันที่ไม่เหมือนเดิม โรงเรียนต้องหาวิธีพัฒนา และวิธีการทำงานร่วมกับผู้ปกครองอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ โรงเรียนจะเป็นกระบวนการสองทาง คือจากบ้านไปยังโรงเรียน และจากโรงเรียนไปยังบ้าน ซึ่งโรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้ดังนี้

1. ข่าวสารประจำสัปดาห์ ครูอาจแจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบโดยใช้จดหมายที่สั้น กระชับ น่าสนใจ และให้ความรู้สึกอบอุ่นเป็นมิตร เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองอ่าน และรู้สึกว่าจะจดหมายนั้นจะจงมาที่ผู้ปกครองโดยตรง

2. จุลสาร การพิมพ์จุลสารเพื่อประชาสัมพันธ์ความเป็นไป หรือสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา หรือเกิดขึ้นในอดีต ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองทราบข่าวความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งนิยมแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ส่วนของบรรณาธิการ เป็นการกล่าวทักทาย และชี้แจงเรื่องราวต่างๆ ที่ต้องการเน้น

ส่วนที่ 2 เรื่องราวของเด็ก ๆ ซึ่งมักจะเป็นการเล่าถึงพฤติกรรมที่น่ารัก น่าสนใจ เพื่อให้ผู้ปกครองติดตาม

ส่วนที่ 3 บทความรู้ จะเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาเด็ก หรืออื่นๆ ที่น่ารู้

ส่วนที่ 4 เบ็ดเตล็ด อาจจะเป็นคอลัมน์เล่นกับลูก เพื่อส่งเสริมสายสัมพันธ์ที่ดี ในครอบครัว คอลัมน์ร่วมสนุกจากผู้อ่าน อาจเป็นการทายปัญหา การต่อเติมภาพ หรือ อื่น ๆ

3. แผ่นป้ายนิเทศ จะเป็นการแสดงข้อมูล ข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครองรับทราบที่โรงเรียน โดยอาจทำได้ 3 ลักษณะ คือ

3.1 สถานศึกษาแสดงข้อมูล ข่าวสาร วันสำคัญ ให้ผู้ปกครอง และชุมชนฝ่ายเดียว

3.2 ผู้ปกครองร่วมกับสถานศึกษาแสดงข้อมูลร่วมกัน

3.3 ผู้ปกครองแสดงข้อมูลข่าวสารฝ่ายเดียว

4. การเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งสิ่งที่ควรคำนึงถึงมี ดังนี้

4.1 มีการนัดหมายผู้ปกครองล่วงหน้าด้วยตนเอง หรือเขียนจดหมาย

4.2 ไปเยี่ยมบ้านตามเวลานัดหมาย

4.3 พยายามสร้างบรรยากาศที่ดี และเป็นกันเองมากที่สุด

4.4 ใช้เวลาพูดคุยแต่พอเหมาะ แต่ให้เกิดประโยชน์

4.5 ถ้าเป็นการพูดคุยถึงปัญหาเด็ก ไม่ควรให้เด็กร่วมฟังด้วย

4.6 รักษามารยาทของแขกที่ดี ไม่พูดความลับของครอบครัว

4.7 ลากลับด้วยท่าทีที่ประทับใจ

5. กิจกรรมวันเปิดบ้าน เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนในต่างประเทศนิยมกันมาก เป็นกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเตรียมการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองมาสังเกตการณ์ และร่วมกิจกรรมกับเด็ก โดยมีการตกแต่งห้องเรียนด้วยผลงานของเด็ก มีการร้องเพลง ท่องคำคล้องจอง และทำท่าทางประกอบเพลงสั้น ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองร่วมเล่นกับลูก ๆ เช่น ปั่นดินน้ำมัน เล่นเกมการศึกษา หรือเล่นต่อบล็อกด้วยกัน มีบรรยากาศอบอุ่นเป็นกันเอง ซึ่งครูต้องพร้อมที่จะสนทนา และตอบคำถามของผู้ปกครองด้วย

6. การปฐมนิเทศผู้ปกครอง เพื่อชี้แจง และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องการจัดประสบการณ์ กิจกรรมเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กอนุบาล และแนวนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมทั้งช่วยผู้ปกครองในการเตรียมลูกก่อนเข้าเรียน

สรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างและชุมชนของสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เน้นบทบาททั้งบุคลากรในสถานศึกษาและบุคลากรนอกสถานศึกษา ซึ่งทุกฝ่ายจะต้องสามารถร่วมมือกันในการประสานการดำเนินงานชุมชนสัมพันธ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สายชน หมวกเหล็ก (2542) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุดคือ 1. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ 2. ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้ 3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการ อาหารและสุขภาพ การจัดบริการอาหาร เสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของ นักเรียน 4. ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือ ผู้ปกครองโดยให้แบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม 5. ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่มีความสะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง

รินจิตต์ ตรีนุรักษ์ (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน โรงเรียนอนุบาลเอกชนเพื่อ มุ่งสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนอนุบาลเพื่อมุ่งสู่ ความเป็นเลิศ โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 ด้าน ดังนี้ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ ด้านมิวสิคัลแอนด์เป้าหมายร่วมกัน ด้านสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีจุดเน้นการเรียนการสอน ด้านการสอนมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ด้านความคาดหวังใน ความสำเร็จของนักเรียนสูง ด้านการเสริมแรงในเชิงบวก ด้านการติดตามความก้าวหน้าของ นักเรียน ด้านส่งเสริมความรับผิดชอบและสิทธิของนักเรียน โรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชน และด้านแหล่ง การเรียนรู้ ส่วนปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน

รังสิมา ทวีศรี (2545) ศึกษาเรื่อง การบริหารงาน โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัด นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่มีแนวการจัดประสบการณ์ให้แก่ นักเรียน โดยการเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ควบคู่กับ วิชาการ มีการส่งเสริมบุคลากรเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนา มีการจัดทำบัญชีการเงินแล ทะเบียนรับ-ส่งเอกสารอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จัดให้มีบริการรถรับ-ส่งนักเรียน มีสนาม เด็กเล่นที่สมบูรณ์ และจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ถึงผู้ปกครองรวมทั้งเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ส่วนปัญหาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ คือ นโยบายการจัดการศึกษาไม่สอดคล้อง กับความต้องการของผู้ปกครอง ครูที่จบการศึกษาทางด้านการศึกษาล้วนวัยมีไม่เพียงพอ การตรวจสอบบัญชีไม่ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้อง

จุฬารักษ์ ประจงพันธ์ (2546) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. ทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแสดงผลงานที่ครู ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านการรักษาความปลอดภัย รองลงมาคือระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และด้านวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลด้านปานกลางมีเพียงด้านเดียวคือ ปัจจัยด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา 2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ปกครองกับทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน โดยภาพรวมพบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ส่วนอาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน 3. การเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนในทักษะของผู้ปกครอง จำแนกตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมพบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีทักษะแตกต่างกันในด้านอิทธิพลของค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้านทำเลที่ตั้งอาคารสถานที่ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแสดงผลงานที่ครู และด้านการรักษาความปลอดภัยต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนแตกต่างกันในด้านอิทธิพลของทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และด้านการบริหารโรงเรียนต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนแตกต่างกัน และพบว่า ผู้ปกครองที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันในด้านอิทธิพลของการอำนวยความสะดวกและการบริการต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนแตกต่างกัน

ชนาวรรณ อัสวราชันย์ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า เหตุผลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลมีดังต่อไปนี้ 1) เหตุผลด้านงานวิชาการ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา 2) เหตุผลด้านบทบาทหน้าที่ครู ได้แก่ การที่ครูมอบหมายงาน โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็ก 3) เหตุผลด้านอาคารสถานที่และการจัดสภาพแวดล้อม ได้แก่ จำนวนห้องเรียนและขนาดของ

ห้องมีความเหมาะสมกับจำนวนเด็ก 4) เหตุผลด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และโรงเรียนกับผู้ปกครอง ได้แก่ การรายงานความก้าวหน้า พฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก อย่างสม่ำเสมอ 5) เหตุผลด้านการบริการนักเรียน ได้แก่ การฝึกสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร มาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ และการตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำ 6) เหตุผลด้านค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนที่มีค่าธรรมเนียมเหมาะสมและค่าใช้จ่ายในกิจกรรมพิเศษเหมาะสม

งานวิจัยต่างประเทศ

Garcia (1986) ได้ศึกษาเพื่อเสนอความคิดเห็นในการวางแผนการจัดหลักสูตรสำหรับเด็กอนุบาลเปอร์โตริกัน ผลของการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สรุปได้ดังนี้ คือ ความคาดหวังของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องจัดครูที่มีความรู้ทางการเรียนการสอน ผู้ปกครองมีความคาดหวังว่าเด็ก อนุบาลควรอ่านออกเขียนได้ และคิดเลขได้ตามสมควร เพื่อเป็นพื้นฐานทางการศึกษาต่อ ระดับประถมศึกษา ผู้ปกครองและโรงเรียนต้องมีสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

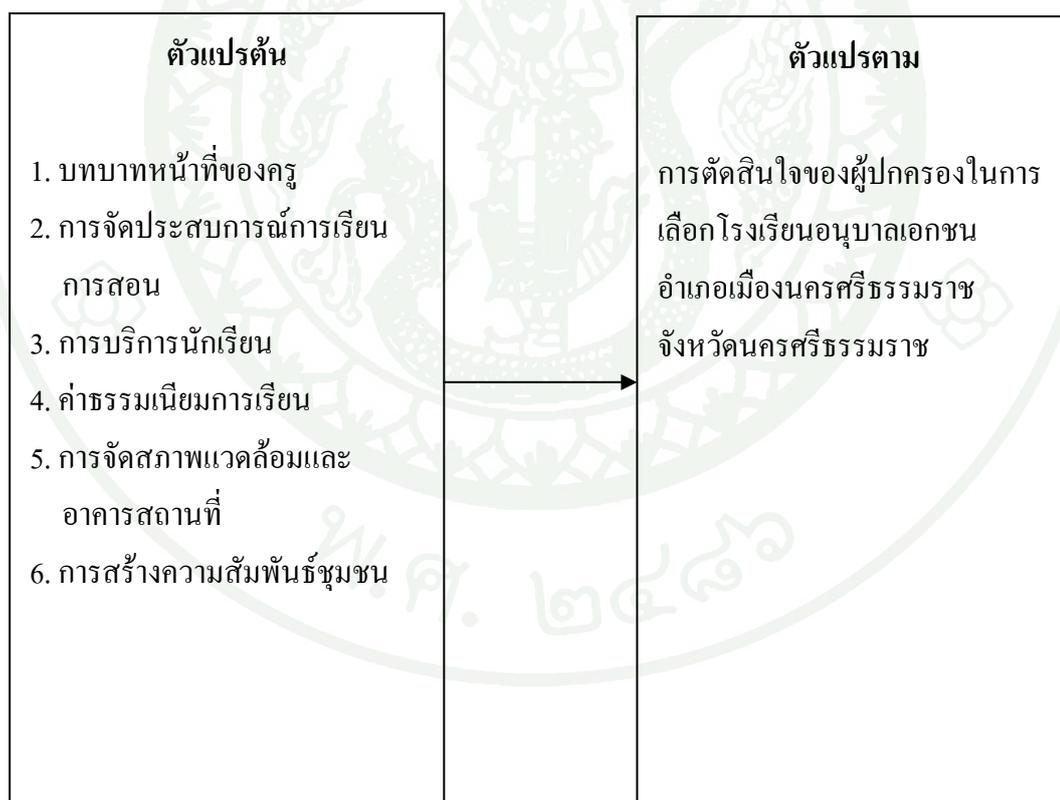
Joyce (1992) ได้วิจัยหาเหตุผล ของผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของรัฐ ระหว่างสองรัฐ โดยกลุ่มผู้ปกครองสองกลุ่มของโรงเรียนเสตนบีนวินเลส อยู่ในรัฐ โอไฮโอ แลพเซนบอร์น อยู่ในรัฐแมนิสโซต้า (Stenvenville Public School in Ohio and St.paul Public School in Minnesota) เป็น โรงเรียนระดับประถมศึกษาที่ผู้ปกครองเลือกให้บุตรหลานเข้าเรียน สรุปความคิดเห็นในการเลือกโรงเรียนที่เหมือนกันมากมีเรียงลำดับดังนี้ 1) คุณภาพครู 2) ระเบียบของโรงเรียน 3) วินัยของโรงเรียน 4) หลักสูตรพิเศษ 5) จริยธรรมของครู 6) การประเมินความสามารถของครู 7) ความรับผิดชอบ 8) มีแนวการสอนหลากหลาย

Haidle & Keith (1996) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจสนับสนุนให้ผู้ปกครองมีความพึงพอใจ ส่งนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนคริสเตียน พบว่า โรงเรียนที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่นิยม คือ โรงเรียนที่จัดกิจกรรมนักเรียนอย่างดีเยี่ยมเหมาะสมกับวัยของนักเรียนและมีครูที่คอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอนุบาล โดยทิศทางของการจัดนั้นสอดคล้องกับความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองที่เน้นด้านวิชาการควบคู่กับการพัฒนาเด็กทางด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนชั้นๆต่อไป โดยผู้ปกครองแต่ละระดับ แต่ละพื้นที่ จะเลือกโรงเรียนให้บุตรหลานด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 มีจำนวน โรงเรียน 36 โรงเรียน และมีผู้ปกครองทั้งสิ้น 5,340 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลของโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2552 จำนวน 361 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ซึ่งได้มาจากการเลือกสุ่มตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์การเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเลขสุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie และ Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361 คน จากประชากร 5,340 คน ซึ่งถือว่าเพียงพอที่จะเป็นตัวแทนของกลุ่มประชากรเมื่อเทียบกับตาราง Determining Sample Size from a Given Population ของ Krejcie และ Morgan (อ้างถึงใน พิเชิต ฤทธิ์จรูญ, 2544) ได้กำหนดไว้
2. จากโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 36 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เลือกมา 10 โรงเรียน โดยการจับฉลาก
3. สุ่มผู้ปกครองแต่ละ โรงเรียนตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่าง โดยการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling technique) โดยแต่ละ โรงเรียนจะได้รับแบบสอบถามคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18

4. ให้ครูประจำชั้นเป็นผู้แจกแบบสอบถาม โดยสุ่มผู้ปกครองของแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบและเติมคำตอบ จำนวน 6 ข้อ คือ

1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิทางการศึกษา
4. อาชีพ
5. ความเกี่ยวข้องกับเด็ก
6. รายได้เฉลี่ย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 6 หัวข้อ คือ

1. บทบาทหน้าที่ของครู
2. การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน
3. การบริการนักเรียน
4. ค่าธรรมเนียมการเรียน
5. การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่
6. การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำราต่างๆรวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิธีการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งนำความรู้และแนวคิดที่ได้รับจากการศึกษาค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม จากนั้นนำมาปรับปรุงและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ที่เรียกว่า ค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าเท่ากับ 0.95
3. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาได้ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลเอกชนจำนวน 30 คนเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 พร้อมนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงครั้งสุดท้ายและใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจาก ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนในการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบกับทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน โดยขอความร่วมมือให้ทางโรงเรียนแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครอง และผู้วิจัยขอรับคืนจากทางโรงเรียนด้วยตนเองภายใน 1 สัปดาห์นับจากวันที่แจกแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืน ปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 357 ชุด จากแบบสอบถาม 361 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ และจัดหมวดหมู่ตามลักษณะตัวแปร แล้วหาค่าร้อยละ
2. ตรวจสอบแบบสอบถามตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ โดยคิดเป็นค่าเฉลี่ย เพื่อนำมาเป็นตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า
3. ตรวจสอบแบบสอบถามตอนที่ 2 ให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่ได้ระบุไว้
4. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ของแบบสอบถามตอนที่ 2 ของแต่ละคน และคำนวณค่าเฉลี่ยรวมของแบบสอบถามแต่ละองค์ประกอบเพื่อทราบระดับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองอนุบาลเอกชน ซึ่งกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นแต่ละข้อคำถามระดับหนึ่ง เพียงระดับเดียวโดยเทียบกับเกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นตามเกณฑ์ (ประคอง วรรณสุต, 2538: 77)

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึงความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึงความต้องการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึงความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึงความต้องการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึงความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด

5. คำนวณหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อทราบการกระจายของข้อมูลเป็นรายข้อ และรายด้าน
6. วิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณ เพื่อทราบระดับความสัมพันธ์ และพยากรณ์ค่าของตัวแปร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยขอเสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 357 ชุด สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผู้ศึกษาแบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

รายละเอียดของการวิเคราะห์จะนำเสนอด้วยตารางแสดงให้เห็นถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูล
และการตีความหมายของข้อมูลที่ได้จากตารางเฉพาะบางประเด็นที่สำคัญ และเกี่ยวข้องกับเนื้อหา
ของผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยศึกษาสถานภาพส่วนตัวเกี่ยวกับ เพศ
อายุ อาชีพ และระดับการศึกษา โดยนำเสนอข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ในรูปแบบของความถี่ ร้อยละ
และตาราง

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว

(n = 357)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	108	30.3
หญิง	249	69.7
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	7	2.0
25-30 ปี	52	14.6
31-35 ปี	111	31.1
36-40 ปี	108	30.3
41-45 ปี	61	17.1
46 ปีขึ้นไป	18	5.0
อาชีพ		
รับจ้าง	54	15.1
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	110	30.8
รับราชการ	94	26.3

ตารางที่ 1 (ต่อ)

(n = 357)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานในภาคธุรกิจเอกชน	40	11.2
เกษตรกร	6	1.7
อื่นๆ	44	12.3
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	30	8.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย	60	16.8
ปริญญาตรี	190	53.2
สูงกว่าปริญญาตรี	33	9.2
อื่นๆ	44	12.3

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 357 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.7 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 30.3 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.1 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี มีน้อยที่สุด โดยมีเพียงร้อยละ 2.0 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30.8 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพ รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 26.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีน้อยที่สุด โดยมีเพียงร้อยละ 1.7 และส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 16.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีน้อยที่สุด โดยมีเพียงร้อยละ 8.4 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ บทบาทหน้าที่ครู การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งรายละเอียดได้ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง

การตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
บทบาทหน้าที่ครู	4.34	.51	มาก	1
การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน	4.32	.58	มาก	2
การบริการนักเรียน	4.11	.63	มาก	4
ค่าธรรมเนียมนการเรียน	3.92	.88	มาก	6
การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่	4.24	.62	มาก	3
การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	4.00	.64	มาก	5
โดยรวม	4.16	.51	มาก	

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง โดยรวมเมื่อพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยของการแสดงความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่าของ Likert 5 ระดับ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.16$, S.D. = 0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีให้ความสำคัญด้านบทบาทหน้าที่ครู เป็นอันดับ 1 ($\bar{x} = 4.34$, S.D. = 0.51) การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน เป็นอันดับ 2 ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.58) และค่าธรรมเนียมนการเรียน เป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{x} = 3.92$, S.D. = 0.88)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านบทบาทหน้าที่ครู

(n = 357)

บทบาทหน้าที่ครู	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล	
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. ครูมีวุฒิด้านการสอนระดับอนุบาล	1	5	51	150	150	4.24	.76	มาก	
2. ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน		1	20	119	217	4.55	.61	มากที่สุด	
3. ครูให้ความรัก ความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน		1	33	120	203	4.47	.67	มาก	
4. ครูเข้าใจในความแตกต่างของเด็กแต่ละคน		1	47	140	169	4.34	.71	มาก	
5. ครูจัดกิจกรรมได้เหมาะสมและมีความหลากหลายซึ่งเป็นที่ ในการส่งเสริมพัฒนาการ เรียนรู้ของเด็ก		3	27	125	202	4.47	.67	มาก	
6. ครูจัดสภาพแวดล้อมภายใน ห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก		4	51	145	157	4.27	.74	มาก	
7. ครูฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้า แสดงออก		4	24	128	201	4.47	.67	มาก	
8. ครูประสานความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง		5	29	144	179	4.39	.69	มาก	
9. ครูใช้วิธีลงโทษเด็กเหมาะสมกับ สถานการณ์	7	10	83	159	98	3.93	.89	มาก	
10. ครูมีการพัฒนาตนเองและ แสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน		3	47	154	153	4.28	.71	มาก	
						รวม	4.34	.51	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านบทบาทหน้าที่ครูในระดับมากถึงมากที่สุด คือ ครูยิ้มแย้มแจ่มใส พูดจาไพเราะอ่อนหวาน โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.55 รองลงมา คือ ครูให้ความรักความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน ครูจัดกิจกรรมได้เหมาะสมและมีความหลากหลายซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ครูฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตนเอง สร้างความเชื่อมั่นและกล้าแสดงออก โดยมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.47 และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ ครูใช้วิธีลงโทษเด็กเหมาะสมกับสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.93 อย่างไรก็ตาม เมื่อดูในภาพรวมพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านบทบาทหน้าที่ครูอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.34

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน

(n = 357)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
1. โรงเรียนมีการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยเหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ			38	146	173	4.38	.67	มาก
2. โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง			38	125	194	4.44	.67	มาก
3. โรงเรียนจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้		2	50	143	162	4.30	.72	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 357)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
4. โรงเรียนจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และ สติปัญญา		1	34	125	197	4.45	.67	มาก
5. โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้ เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย	1	3	59	145	149	4.23	.76	มาก
6. โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้ เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและ นำเสนอความคิดโดยผู้สอน เป็นผู้สนับสนุน อำนวย ความสะดวก และเรียนรู้ ร่วมกับเด็ก	1	5	54	140	157	4.25	.78	มาก
7. โรงเรียนให้ผู้ปกครองและ ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์ ทั้งการวาง แผนการสนับสนุนสื่อการ สอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ	2	12	79	156	108	4.00	.84	มาก
8. โรงเรียนจัดประสบการณ์การ เรียนการสอนส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม มารยาท และค่านิยมที่ดีงามให้กับเด็ก	1	1	31	139	185	4.42	.68	มาก
9. โรงเรียนมีการประเมิน พัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และ สติปัญญา		4	32	129	192	4.43	.70	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 357)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การสอน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
10. ร.ร.มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนและ กิจกรรมอยู่เสมอ		3	45	141	168	4.33	.72	มาก
รวม						4.32	.58	มาก

จากตารางที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนการสอนมุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.45 รองลงมาคือ โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองมีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.44 และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.00 อย่างไรก็ตามเมื่อดูในภาพรวมพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.32

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการบริการนักเรียน

(n = 357)

การบริการนักเรียน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
ก. การบริการอาหารกลางวัน								
1. จัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก	1	6	33	128	189	4.39	.74	มาก
2. มีการฝึกสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	1	2	27	142	185	4.42	.68	มาก
3. จัดเตรียมอาหารโดยคำนึงถึงความต้องการและความชอบของเด็ก เช่น ขนาด สี กลิ่น รส	8	9	70	165	105	3.98	.89	มาก
รวมการบริการอาหารกลางวัน						4.26	.63	มาก
ข. การบริการรับส่งนักเรียน								
4. มีการจัดยานพาหนะตลอดจนมีความปลอดภัยในการรับ-ส่งนักเรียน	6	5	48	133	165	4.25	.86	มาก
5. โรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ	2	2	39	123	191	4.40	.74	มาก
6. พนักงานขับรถและผู้ควบคุมดูแลเด็กได้รับการคัดเลือกมาเป็นอย่างดี	7	5	57	136	152	4.18	.88	มาก
รวมการบริการรับส่งนักเรียน						4.27	.71	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 357)

การบริการนักเรียน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
ค. การบริการด้านสุขภาพ								
อนามัย								
7. มีการตรวจสอบสุขภาพเด็กเป็นประจำและแจ้งบันทึกสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ	2	9	57	153	136	4.15	.81	มาก
8. มีพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้เรื่องการรักษาและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำอยู่ที่โรงเรียน	8	21	95	140	93	3.81	.96	มาก
รวมการบริการด้านสุขภาพอนามัย						3.98	.78	มาก
ง. การบริการด้านความปลอดภัย								
9. มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาตลอดจนจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความปลอดภัย	4	13	74	114	152	4.11	.93	มาก
10. มีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยและมีการฝึกหนีไฟให้แก่เด็ก	10	20	102	128	97	3.79	.99	มาก
รวมการบริการด้านความปลอดภัย						3.95	.89	มาก
รวม						4.11	.63	มาก

จากตารางที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการบริการนักเรียนในระดับมาก ได้แก่มีการฝึกสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.42 และ โรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.40 และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจ

น้อยที่สุด ได้แก่ มีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยและมีการฝึกหนีไฟให้แก่เด็ก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.79 อย่างไรก็ตามเมื่อดูในภาพรวมพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการบริการนักเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.11

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน

(n = 357)

ค่าธรรมเนียมการเรียน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. โรงเรียนเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนไม่แพงเมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น	5	15	85	148	104	3.93	.90	มาก
2. ผู้ปกครองสามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้	29	20	63	120	125	3.82	1.20	มาก
3. ผู้ปกครองสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนเป็นงวดได้	18	15	70	122	132	3.94	1.09	มาก
4. โรงเรียนดำเนินการตามโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล	17	17	62	105	156	4.03	1.11	มาก
รวม						3.92	.88	มาก

จากตารางที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านค่าธรรมเนียมการเรียนในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนดำเนินการตามโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.03 และ ผู้ปกครองสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนเป็นงวดได้ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.94 และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองสามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้ มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.82 อย่างไรก็ตามเมื่อดูในภาพรวมพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านค่าธรรมเนียมการเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.92

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

(n = 357)

การจัดสภาพแวดล้อมและ อาคารสถานที่	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
1. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่ สะดวกในการเดินทาง รับ-ส่ง		4	31	123	199	4.45	.70	มาก
2. โรงเรียนตั้งอยู่ใน สภาพแวดล้อมที่ดี ปราศจาก มลภาวะทางกลิ่น เสียง หรือ สิ่งอันตรายอยู่ข้างเคียง	2	3	43	105	204	4.42	.77	มาก
3. โรงเรียนจัดบรรยากาศ โดยรอบโรงเรียน สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย	2	3	42	111	199	4.41	.77	มาก
4. มีพื้นที่ให้เด็กได้ทำกิจกรรม กลางแจ้งได้เหมาะสมและ ปลอดภัย	1	14	44	117	181	4.30	.85	มาก
5. สนามเด็กเล่นกว้างขวาง เครื่องเล่นเพียงพอ แข็งแรง คงทน ปลอดภัยและ เหมาะสมกับเด็ก	5	13	86	136	117	3.97	.91	มาก
6. มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อ การสนับสนุนส่งเสริมการจัด การศึกษา เช่น ห้องสมุด และ ห้องกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น	3	13	77	152	112	4.00	.86	มาก
7. อาคารเรียนและอาคารต่างๆ มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย มี การปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ ในสภาพดีอยู่เสมอ	1	8	55	128	165	4.25	.81	มาก
8. ขนาดสัดส่วนของ โต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของ เด็กปฐมวัยและมีจำนวน เพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม	2	5	57	155	138	4.18	.78	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n = 357)

การจัดสภาพแวดล้อมและ อาคารสถานที่	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด			
9. จัดแต่งบรรยากาศห้องเรียน สวยงาม บรรยากาศน่าเรียน	2	4	56	152	143	4.20	.78	มาก
10. จำนวนห้องเรียนและขนาด ของห้องเหมาะสมกับจำนวน ของเด็ก		4	55	135	161	4.26	.79	มาก
11. ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ และอากาศถ่ายเทได้สะดวก	1	2	49	122	183	4.36	.75	มาก
12. จัดให้มีมุมต่างๆ ภายใน ห้องเรียน เช่น มุมบลิ๊อค มุม บ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ เป็น ต้น และของเล่นอย่างเพียงพอ ต่อความต้องการของเด็ก	3	5	64	137	148	4.18	.83	มาก
13. ในห้องเรียนมีพื้นที่อำนวย ความสะดวกแก่เด็ก เช่น ที่ แสดงผลงาน ที่เก็บผลงาน ที่ เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อย่างเหมาะสม	1	4	59	160	133	4.18	.76	มาก
	รวม					4.24	.62	มาก

จากตารางที่ 7 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.45 และ โรงเรียนตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปราศจากมลภาวะทางกลิ่น เสียง หรือสิ่งอันตรายอยู่ข้างเคียง มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.42 และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ สนามเด็กเล่น กว้างขวาง เครื่องเล่นเพียงพอ แข็งแรง คงทน ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็ก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.97 อย่างไรก็ตามเมื่อดูในภาพรวมพบว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.24

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือก
โรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

(n = 357)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. สนับสนุนงานบริการของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ	6	13	102	167	69	3.78	.85	มาก
2. ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็น การประเมิน และตรวจสอบการจัดการศึกษาของโรงเรียน	5	13	95	164	80	3.84	.86	มาก
3. มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนตามความต้องการของชุมชน	7	10	97	161	82	3.84	.87	มาก
4. มีการจัดงานปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนเข้าใหม่	6	16	68	153	114	3.99	.91	มาก
5. จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองประจำปีเพื่อรายงานการดำเนินงานของโรงเรียน	4	12	78	145	118	4.01	.88	มาก
6. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนำเด็กมาทำความคุ้นเคยกับโรงเรียนก่อนเข้ารับการศึกษา	1	5	63	151	137	4.17	.78	มาก
7. โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบตลอดเวลา	2	9	51	140	155	4.22	.82	มาก
8. โรงเรียนจัดทำแผ่นป้ายนิเทศแสดงข้อมูล ข่าวสาร วันสำคัญเพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบ	3	6	56	163	129	4.15	.80	มาก

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 357)

การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน	ระดับความสำคัญ					\bar{x}	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
9. โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น	16	24	97	134	86	3.70	1.0	มาก
10. ครูและผู้ปกครอง มีการพูดคุยปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านพัฒนาการของเด็ก	1	9	56	141	150	4.20	.81	มาก
11. โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน	2	8	62	148	137	4.15	.82	มาก
	รวม					4.00	.64	มาก

จากตารางที่ 8 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ในระดับมาก ได้แก่ โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.22 และครูและผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรึกษาหารือ และแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านพัฒนาการของเด็ก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.20 และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.70 อย่างไรก็ตามเมื่อดูในภาพรวมพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.00

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยในการทดสอบผู้วิจัยกำหนดตัวแปรดังนี้

X_1 = บทบาทหน้าที่ครู

X_2 = การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

X_3 = การบริการนักเรียน

X_4 = ค่าธรรมเนียมการเรียน

X_5 = การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

X_6 = การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

Y = ความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเมื่อใช้ปัจจัยความสำคัญในการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองเป็นเกณฑ์

Source of Variation	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	94.491	6	15.749	1.0374	.000*
Residual	.532	350	.002		
Total	95.023	356			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงกับตัวแปรที่ศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ จึงคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ คำนวณหาความสำคัญของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานและคะแนนดิบ รวมทั้งสร้างสมการถดถอยพหุคูณ แสดงในตารางดังนี้

ตารางที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกับความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน

ตัวพยากรณ์	R	R ²	F
X ₆	0.854	0.729	954.160*
X ₆ , X ₃	0.929	0.864	351.519*
X ₆ , X ₃ , X ₄	0.957	0.915	213.567*
X ₆ , X ₃ , X ₄ , X ₂	0.983	0.966	516.587*
X ₆ , X ₃ , X ₄ , X ₂ , X ₅	0.994	0.988	619.433*
X ₆ , X ₃ , X ₄ , X ₂ , X ₅ , X ₁	0.997	0.994	427.477*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 ปรากฏว่าตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อนคือ การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์คือ การบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดการประสบการณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และ บทบาทหน้าที่ครู พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่า ตัวพยากรณ์ที่เพิ่มขึ้นให้ผลมาก จึงนำมาใช้เป็นตัวพยากรณ์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่สามารถพยากรณ์ความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน คือ การบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดการประสบการณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และ บทบาทหน้าที่ครู จึงกำหนดหาค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ และสร้างสมการพยากรณ์ความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน แสดงในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ค่าน้ำหนักความสำคัญของการพยากรณ์ที่ส่งผลต่อความสำคัญในการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองโดยวิธี Stepwise

ตัวพยากรณ์	Beta	b	SE _b
X ₆	0.211	0.167	0.005
X ₃	0.212	0.173	0.005
X ₄	0.290	0.170	0.003
X ₂	0.204	0.179	0.007
X ₅	0.201	0.165	0.005
X ₁	0.142	0.141	0.007
a = 0.023			
R = 0.997			
R² = 0.994			
SE_{est} = 0.03897			
F = 427.477*			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 11 พบว่ามีค่าน้ำหนักความสำคัญในรูปคะแนนมาตรฐานของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ด้านการบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และ บทบาทหน้าที่ครู ที่ส่งผลต่อความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน มีค่าเท่ากับ 0.211, 0.212, 0.290, 0.204, 0.201 และ 0.142 ตามลำดับ โดยค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ด้านการบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และ บทบาทหน้าที่ครู เท่ากับ 0.997 โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้ง 6 ตัวสามารถพยากรณ์แนวโน้มความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้ 99.4% มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ 0.03897 สมการพยากรณ์แนวโน้มความสำคัญในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขียนได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = 0.211 (X_0) + 0.212 (X_3) + 0.290 (X_4) + 0.204 (X_2) + 0.201 (X_5) + 0.142 (X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.023 + 0.167 (X_0) + 0.173 (X_3) + 0.170 (X_4) + 0.179 (X_2) + 0.165 (X_5) + 0.141 (X_1)$$

ข้อวิจารณ์

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนที่แท้จริง ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชน ได้ทราบข้อมูลที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลของการวิจัยนำมาวิจารณ์ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน 6 ด้าน ได้แก่ บทบาทหน้าที่ครู การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ล้วนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการตัดสินใจเป็นอย่างยิ่ง อาจเนื่องมาจากการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชน อาจมีเหตุจูงใจหลายประการทั้งเหตุผลส่วนบุคคลและปัจจัยที่เกี่ยวกับโรงเรียน โดยดูจากองค์ประกอบหลายๆ ด้านนำมาเป็นส่วนหนึ่งในเหตุผลในการตัดสินใจ จากเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผลให้ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาอันดับความสำคัญ ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จัดอันดับจากค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ บทบาทหน้าที่ครู ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.34 การจัด

ประสบการณ์การเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.32 การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.24 การบริการนักเรียน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.11 การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.00 ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 3.92 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้าน ตั้งแต่ด้านที่อันดับมากที่สุด ถึงอันดับน้อยที่สุดเป็นที่น่าสังเกตว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก แสดงว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนดังกล่าวมีความสำคัญจึงน่าจะเป็นประโยชน์ ถ้าผู้บริหาร โรงเรียนอนุบาลบาลเอกชนได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชให้ครบทั้ง 6 ด้าน ของการวิจัยนี้

ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สายชน หมวกเหล็ก (2542) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุดคือ ปัจจัยเกี่ยวกับครู ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการ ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง และสอดคล้องกับ จุฬารัตน์ ประจงพันธ์ (2546) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ทักษะของผู้ปกครองเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในระดับมากที่สุดได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแสดงบทบาทหน้าที่ครู ด้านการอำนวยความสะดวกและการบริการ และด้านการรักษาความปลอดภัย รองลงมาคือระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาด้านความมีชื่อเสียงของโรงเรียน ด้านทำเลที่ตั้ง อาคารสถานที่ และด้านวิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเรียน

จากการที่ผลการศึกษาปรากฏเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดการศึกษาระดับอนุบาลเป็นภาวะใหม่ของการพัฒนาชุมชนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น และนับวันจะมีความสำคัญต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น แต่เดิมเด็กอยู่กับครอบครัวที่มีผู้ใหญ่ดูแลเพราะครอบครัวแต่โบราณเป็นครอบครัวแบบขยาย มี ปู่ ย่า ตา ยาย อยู่ร่วมกัน แต่ในปัจจุบันสังคมไทยกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว คือมีแต่ พ่อ แม่ ลูก ทั้งแม่ยังออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านเพื่อเพิ่ม

รายได้ ดังนั้น พ่อแม่จึงนำลูกไปฝากไว้ตามสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานบริการทารก หรือโรงเรียนอนุบาลเร็วขึ้น การศึกษาอนุบาลจึงกลายเป็นความจำเป็นของชีวิตมากขึ้นกว่าเดิม (เยวพา เดชะคุปต์, 2542ข: 14-15)

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามคะแนนเฉลี่ยเป็นรายชื่อแล้วปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่สำคัญ 10 อันดับแรก ได้แก่

1. ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.55
2. ครูให้ความรัก ความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.47
3. โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ-ส่งค่า ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.45
4. โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.44
5. โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.43
6. โรงเรียนจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม มารยาท และค่านิยมที่ดีงามให้กับเด็ก ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.42
7. โรงเรียนจัดบรรยากาศโดยรอบโรงเรียน สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.41

8. โรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.40
9. ครูประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.39
10. โรงเรียนมีการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยเหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 4.38

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของสายชน หมวกเหล็ก (2542) ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เอกชน จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองมากที่สุด คือ 1. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ ครูดูแลเอาใจใส่นักเรียนและให้การบ้านสม่ำเสมอ 2. ปัจจัยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ได้แก่ โรงเรียนมีการเน้นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้เด็กอ่าน เขียน คิดคำนวณได้ 3. ปัจจัยเกี่ยวกับการบริการอาหารและสุขภาพ การจัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาดถูกหลักโภชนาการ มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน 4. ปัจจัยเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้แก่ โรงเรียนช่วยเหลือผู้ปกครองโดยให้แบ่งชำระค่าเทอมได้ในอัตราส่วนที่เหมาะสม 5. ปัจจัยเกี่ยวกับที่ตั้ง ได้แก่ โรงเรียนตั้งอยู่แหล่งที่มีความสะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง และตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ไม่มีกลิ่น เสียง หรือสิ่งที่เป็นอันตรายอยู่ข้างเคียง จะเห็นได้ว่า การที่ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะอ่อนหวาน เป็นคุณลักษณะของครูอนุบาลที่ดี สอดคล้องกับ เขียวพา เศษะคุปต์ (2542ก) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูอนุบาลที่ดี ไว้คือ ยิ้มแย้มแจ่มใส ยิ้มง่าย นำพุด นำคบหาสมาคมด้วย ซึ่งจะทำให้เด็กๆมีความรู้สึกอบอุ่น และโดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กนั้น ครูผู้สอนควรให้ความเป็นกันเองกับเด็กให้มากที่สุด ดังนั้น ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านบทบาทหน้าที่ครูคือ การที่ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ครูทุกคนจะต้องพึงมีเป็นอันดับแรก

2. จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อวิจารณ์ในปัจจัยทั้ง 6 ด้านดังต่อไปนี้

2.1 ด้านบทบาทหน้าที่ครู

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมากโดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะอ่อนหวาน และ ครูให้ความรัก ความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูเป็นบุคคลสำคัญ ที่อยู่กับเด็กใกล้ชิดตลอดเวลาขณะที่อยู่ในโรงเรียน ดังนั้น ครูจะต้องให้ความรักและความสนใจต่อเด็ก เอาใจใส่ดูแลเด็กเป็นอย่างดี เพื่อให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับ เขาวพา เดชะคุปต์ (2542ก) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของครูอนุบาลที่ดี ไว้คือ ครูควรมี วาจาสุภาพ น้ำเสียงอ่อนโยน และการพูดกับเด็กต้องใช้คำสุภาพเสมอจะทำให้เด็กมีวาจาดี และ ประโยคที่พูดกับเด็กควรเป็นประโยคที่สมบูรณ์และชัดเจน ครูควรยิ้มแย้มแจ่มใส ยิ้มง่าย นำพูด นำคบหาสมาคมด้วย ซึ่งจะทำให้เด็กๆ มีความรู้สึกอบอุ่น และ โดยเฉพาะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เด็กนั้น ครูผู้สอนควรให้ความเป็นกันเองกับเด็กให้มากที่สุด และสอดคล้องกับ เบญจา แสงมลิ (2545: 16-18) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนถือว่าเป็นบุคคลพิเศษของสถานศึกษาระดับอนุบาล ครูต้องมีความสามารถเป็นพิเศษ มีความรับผิดชอบในการจัดประสบการณ์ให้ได้ผลดีต่อเด็ก สามารถให้ความร่วมมือกับผู้อื่นในเรื่องการสอน และกิจกรรมอื่น ๆ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นรักเด็กใฝ่หาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ ตา และหูต้องเปิดกว้างคอยดูสภาพและวิธีการใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น การแต่งตัวควร เรียบร้อย มีบุคลิกดี พุดเพราะ ยิ้มแย้มแจ่มใส ลายมือสวย และเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มแปลก ๆ ใหม่ ๆ ครูควรมีวุฒิทางอนุบาล หรือเคยผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอน หรือดูแลเด็กวัยก่อนประถมศึกษา และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ ครูใช้วิธีลงโทษเด็กเหมาะสมกับสถานการณ์ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญในด้านบทบาทหน้าที่ครูเกี่ยวกับด้านบุคลิกภาพมากกว่าการลงโทษเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ เขาวพา เดชะคุปต์ (2542ก) ที่ได้กล่าวถึงลักษณะของครูอนุบาลที่ดี ไว้คือ ยุติธรรมและตัดสินใจดี ครูผู้สอนจะต้องมีความยุติธรรมเป็นอย่างดี เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจะต้องพิจารณาปัญหาอย่างรอบคอบ วางตนเป็นกลาง รู้จักเหตุและผล และสามารถตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่จะแก้ปัญหาได้

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และ สติปัญญา อีกทั้งโรงเรียนจัดประสบการณ์ให้

เด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง แสดงว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ในระดับก่อนประถมศึกษา ที่มุ่งเตรียมความพร้อมไม่ใช้การสอนที่เน้นให้อ่านเขียนคิดคำนวณ ได้คล่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 39) ที่ได้กำหนดการจัดประสบการณ์ไว้คือ การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จะจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และตรงกับแนวการจัดประสบการณ์ คือการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความเข้าใจว่า เรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนควรเป็นหน้าที่ของ โรงเรียนและครูเท่านั้น ดังนั้นในตรงจุดนี้ จึงควรปรับทัศนคติหรือให้ความรู้เพิ่มเติมกับการที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ระบุถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ไว้ว่า ควรจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2542)

3. ด้านการบริการนักเรียน

3.1 การบริการอาหารกลางวัน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมากโดยพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่เด็กต้องรับประทานอาหารกลางวันที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น โดยผู้ปกครองไม่ได้ดูแลตรงจุดนี้เอง ทำให้ผู้ปกครองต้องการให้โรงเรียนจัดอาหารกลางวันที่สะอาดและมีคุณค่าทาง

โภชนาการ ซึ่งสอดคล้องกับ วราภรณ์ ศิริสว่าง (2542: 136) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการอาหารกลางวันไว้คือ เพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กนักเรียน เพราะนักเรียนจะได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าตามที่ร่างกายต้องการ ปรับปรุงบริโภคนิสัยของนักเรียนให้ถูกต้อง และกระตุ้นให้ผู้ปกครองและนักเรียนตระหนักถึงความจำเป็นในการเลือกสารอาหารว่ามีความสำคัญต่อสุขภาพ เช่นเดียวกับการพักผ่อน การออกกำลังกาย การรักษาความสะอาด และการรักษาพยาบาล

3.2 การบริการรับส่งนักเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัย และการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ อันเนื่องมาจาก ผู้ปกครองอาจต้องใช้บริการรถรับส่งนักเรียนเพื่อความสะดวกในการเดินทาง การเดินทางโดยรถบริการรับส่ง อาจเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดขึ้นได้ ดังนั้น โรงเรียนควรมีมาตรการช่วยเหลือและป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ (2537: 157-158) ที่กล่าวว่าบริการนี้ มีความสำคัญโดยเฉพาะ โรงเรียนในเมือง ในการแก้ปัญหา การจราจร หรือ ให้นักเรียนได้มีโอกาสเข้าเรียนใน โรงเรียนใกล้บ้าน การจัดบริการรับส่งนักเรียน เน้นความปลอดภัยไม่น้อยกว่าวัตถุประสงค์อื่น จึงมีกิจกรรมนอกเหนือจาก การจัดเส้นทาง ตารางการเดินทาง ซึ่งได้แก่ การอบรมคนขับรถ การตรวจความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ การดูแล บำรุงรักษา การนิเทศบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการประเมินการให้บริการอย่างสม่ำเสมอ สำหรับ โรงเรียนเอกชน รถรับ-ส่งมีทั้งรถของโรงเรียนเอง รถของครู รถของผู้ปกครอง และรถรับจ้าง ภายนอก ซึ่งในโรงเรียนที่ผู้ปกครองจัดรถรับ-ส่ง บางแห่งก็จะช่วยกิจการอื่นของโรงเรียน เช่น ช่วยจัดการจราจรในโรงเรียน การให้บริการรับส่งงานของโรงเรียนนอกเวลารับ-ส่งนักเรียน

3.3 การบริการด้านสุขภาพอนามัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ ตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ที่โรงเรียนมีการตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำและแจกบันทึกสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้ปกครองต้องการทราบข้อมูลด้านสุขภาพของเด็ก ที่มีการพัฒนาขึ้น ทุกระยะ เพราะเด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต และเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคและเกิดการเจ็บป่วยได้ง่ายได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ

อาภรณ์ เลิศสุโกชวิชัย (2542: 310) ที่กล่าวว่า เด็กวัยอนุบาลเป็นวัยที่กำลังเจริญเติบโต ขณะเดียวกันเด็กๆ ยังไม่สามารถดูแลตนเองในเรื่องของความปลอดภัยได้ เด็กอนุบาลยังรับเชื้อโรค และเจ็บป่วยได้ง่าย สถานศึกษานอกจากดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยทุกๆ ไปแล้ว ยังควรให้บริการในด้านสุขภาพอนามัยให้เด็กด้วย การตรวจสุขภาพเป็นการบริการในระยะเริ่มแรกที่เด็กเข้ามาในสถานศึกษาจนถึงจบการศึกษา การตรวจสุขภาพในระยะเริ่มแรกเป็นการตรวจหาข้อบกพร่องหรือความผิดปกติของสุขภาพเด็ก ซึ่งถ้าพบจะง่ายต่อการรักษาและการป้องกัน การตรวจสุขภาพในที่นี้หมายถึง การตรวจความสะอาดร่างกาย การวัดสายตา การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และการตรวจสุขภาพฟัน การตรวจสุขภาพควรทำเป็นประจำทุกวัน โดยครูหรือผู้ดูแลเด็ก ส่วนการตรวจสุขภาพร่างกายในระยะที่สถานศึกษากำหนด และเมื่อเจ็บป่วยเป็นหน้าที่ของแพทย์หรือเจ้าหน้าที่อนามัย

3.4 การบริการด้านความปลอดภัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่บริการด้านความปลอดภัย มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาตลอดจนจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน ให้มีความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่เด็กในวัยนี้ ชอบเล่นซุกซน ซึ่งอาจเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริตรา สุคนธรทรัพย์ (2545) ที่กล่าวถึง การจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัยของโรงเรียนว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมครอบคลุมความปลอดภัยทุกๆ ด้าน เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและอันตรายอันอาจเกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

ในภาพรวมด้านการบริการนักเรียนพบว่าระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจ น้อยที่สุด ได้แก่ มีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยและมีการฝึกหนีไฟให้แก่เด็ก แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองมีความมั่นใจเกี่ยวกับมาตรการการป้องกันอัคคีภัยที่ทางโรงเรียนทุกโรงเรียนควรมีและ อัคคีภัย เป็นภัยที่อาจเกิดขึ้นไม่บ่อยเท่ากับภัยประเภทอื่นๆ เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริตรา สุคนธรทรัพย์ (2545) ที่กล่าวถึง อัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ในโรงเรียน เช่น เกิดจากไฟฟ้าลัดวงจร ถึงแม้ว่าจะเป็นอาคารเรียนที่สร้างด้วยวัสดุทนไฟ เด็กจำนวนมากอาจได้รับอันตรายเกิดการบาดเจ็บหรือถึงตายได้ โรงเรียนควรวางมาตรการป้องกันอัคคีภัยไว้ให้ดี และมีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัด โรงเรียนควรจัดหาเครื่องดับเพลิงไว้ให้พร้อมอยู่เสมอ นอกจากนี้ควรติดตั้งสัญญาณเตือนภัยไว้ด้วย ประตู หน้าต่าง ทุกบานในโรงเรียนควรติดตั้งให้ผลัดออกสู่นอกห้องเรียน บันไดโรงเรียนควรใช้วัสดุทนไฟและมีแสงสว่างเพียงพอ อาคารเรียนที่มีความสูงตั้งแต่ 2 ชั้น ขึ้นไป

ควรมีบันไดหรือทางหนีไฟ และควรอยู่ห่างกันมากที่สุด ส่วนในด้านการเตรียมความพร้อม ควรมีการฝึกหนีไฟโดยทำอย่างสม่ำเสมอ

4. ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ดำเนินตามโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ด้วยสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้แต่ละครอบครัวต้องรับภาระค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ รวมทั้งด้านการศึกษาเล่าเรียนของบุตรหลาน ทำให้ผู้ปกครองหันมาพิจารณาโรงเรียนที่ดำเนินการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาลเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2552: 1) ที่ได้กล่าวไว้ว่าในปัจจุบันรัฐบาลได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาที่ชัดเจน โดยให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งสายสามัญและสายอาชีพ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและความเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชาชนในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาและชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน ทั้งนี้เพื่อเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ได้บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มาตรา 10 วรรค 1 บัญญัติว่า “การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยรัฐจะจัดหนังสือเรียนอุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบนักเรียน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับผู้เรียนทุกคน และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้ปกครองสามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้ แสดงให้เห็นว่าผู้ปกครอง หันมาพิจารณาโรงเรียนที่ดำเนินการตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาลเพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของครอบครัว และผู้ปกครองบางคนก็ไม่ได้อยู่ในเกณฑ์ที่สามารถจะเบิกค่าเล่าเรียนให้กับบุตรหลานได้

5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง และ โรงเรียนจัดบรรยากาศโดยรอบโรงเรียน สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้ปกครองส่วนใหญ่พิจารณาจากโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน เพื่อความสะดวกในการรับส่งบุตรหลาน โดยมีโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้านเป็นสำคัญ และบรรยากาศที่สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย เพื่อให้เด็กรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย เมื่ออยู่ในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนา ปุญญฤทธิ์ (2542: 46-47) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดสถานศึกษา จะต้องสืบหาสถานที่ทำเลที่ตั้ง การคมนาคมสะดวก ปลอดภัย การออกแบบอาคารจะต้องทำการตามกระทรวงศึกษาธิการกำหนดในการจัดตั้ง สถานศึกษาระดับปฐมวัยและให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สถานที่ตั้งในการจัดตั้ง อาคารสถานที่ของสถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาควรคำนึงถึงหลักสำคัญคือ สถานที่ตั้งอยู่ในทำเลที่มีการคมนาคมสะดวก ไม่ห่างจากย่านชุมชนมากเกินไปและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี และระดับ การให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ สนามเด็กเล่นกว้างขวาง เครื่องเล่นเพียงพอ แข็งแรง คงทน ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็ก แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองพิจารณาโรงเรียนจาก ภาพรวมภายนอกเป็นหลักเพราะเป็นสิ่งแรกที่ผู้มาเยือนพบเห็น อาจยังให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของ สถานที่เล่นน้อยอยู่ ผู้ปกครองจึงให้ความสำคัญกับบรรยากาศโดยรอบ โรงเรียนมากกว่าซึ่งในความเป็นจริงแล้ว กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 97) กล่าวถึงการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ปฐมวัยว่า มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตาม ความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถ เรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็น จะต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อ ส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก ดังนั้นจึงควรให้ความรู้ผู้ปกครองเพิ่มเติมในจุดนี้

6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อยู่ในเกณฑ์การตัดสินใจระดับมาก โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองในระดับ

อนุบาลเป็นเรื่องที่สำคัญมาก ในการร่วมมือกันพัฒนานักเรียนและการสร้างความสัมพันธ์นี้จะทำให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจนักเรียนดีและร่วมมือกันพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546) กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนไว้ว่า การแจ้งข่าวสารประจำสัปดาห์ ครูอาจจะแจ้งข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบโดยใช้จดหมายที่สั้น กระชับ น่าสนใจ และให้ความรู้ที่อบอุ่นเป็นมิตร เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองอ่าน และรู้สึกว่าจดหมายนั้นจะจงมาที่ผู้ปกครองโดยตรง และระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น แสดงให้เห็นว่า ผู้ปกครองยังไม่เห็นประโยชน์ของการเยี่ยมบ้านนักเรียน ดังนั้นทางโรงเรียนควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองในเรื่องประโยชน์ของการเยี่ยมบ้านซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (2546) กล่าวว่า การเยี่ยมบ้านเด็ก เป็นกิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจพฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลของโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 มีจำนวนโรงเรียน 36 โรงเรียน และมีผู้ปกครองทั้งสิ้น 5,340 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาล โรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคปลาย ปีการศึกษา 2552 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361 คน จากโรงเรียน 10 โรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเลขสุ่มตัวอย่าง ของ Krejcie และ Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361 คน จากประชากร 5,340 คน จากนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เลือกโรงเรียนมา 10 โรงเรียนจาก 36 โรงเรียน โดยการจับฉลาก และสุ่มผู้ปกครองแต่ละโรงเรียน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดสัดส่วน (Quota Sampling Technique) โดยแต่ละโรงเรียนจะได้รับแบบสอบถามคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18 โดยให้ครูประจำชั้นเป็นผู้แจกแบบสอบถาม และสุ่มผู้ปกครองของแต่ละโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ และเติมคำตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่มีลักษณะประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีโครงสร้างแบบสอบถาม ครอบคลุมปัจจัยในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง โรงเรียนรวม 6 ด้าน ได้แก่ บทบาทหน้าที่ครู การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน การบริการนักเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ และการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการ โดยขอหนังสือและนำตัวจากภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
2. ขอความร่วมมือทางโรงเรียนส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์พัสดุภัณฑ์ และด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปมอบกับทางโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน โดย ขอความร่วมมือให้ทางโรงเรียนแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครอง จำนวน 361 คน และผู้วิจัยขอรับคืนจากทางโรงเรียนด้วยตนเองภายใน 1 สัปดาห์นับจากวันที่แจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทั้งหมด 361 ฉบับ ได้รับคืน 357 ฉบับ เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 98.89

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ใช้ค่าร้อยละ ของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ใช้ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน

2.1 ด้านบทบาทหน้าที่ครู ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนโดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะอ่อนหวาน ครูให้ความรัก ความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน

2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนโดยพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งโรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

2.3 ด้านการบริการนักเรียน

2.3.1 การบริการอาหารกลางวัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด มีคุณค่าทางโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก

2.3.2 การบริการรับส่งนักเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกันอุบัติเหตุ

2.3.3 การบริการด้านสุขภาพอนามัย ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียนอนุบาลที่มีการตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำและแจกบันทึกสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ

2.3.4 การบริการด้านความปลอดภัย ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่บริการด้านความปลอดภัย มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาตลอดจนจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความปลอดภัย

2.4 ด้านค่าธรรมเนียมการเรียน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ดำเนินตามโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล

2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง และ โรงเรียนจัดบรรยากาศโดยรอบโรงเรียน สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย

2.6 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน ผู้ปกครองส่วนใหญ่เลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่จัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองตัดสินใจเลือกโรงเรียนให้แก่บุตรหลาน โดยพิจารณาจากบุคลิกภาพของครูผู้สอนเป็นสำคัญ คือ การที่ครูยิ้มแย้มแจ่มใสพูดจาไพเราะอ่อนหวาน ครูให้ความรักความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการพัฒนาครูผู้สอน ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง ครูอนุบาลควรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทาง แผนการจัดประสบการณ์ การจัดการเรียนการสอน การ

วัด และการประเมินผล การผลิตสื่อ การใช้สื่อ การศึกษาค้นคว้า และการรู้จักพัฒนาตนเองในด้าน การสอน เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอน ทางโรงเรียนควรให้ความรู้ผู้ปกครอง เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะจาก ผลการวิจัยพบว่า ระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียน ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม ดังนั้น โรงเรียนควรมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อช่วยส่งเสริมและสนับสนุนเด็กอนุบาลในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์แก่ตัวเด็กเองมากที่สุด

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในด้าน การจัดบริการนักเรียน ระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ การบริการ ด้านความปลอดภัย ดังนั้น โรงเรียนควรเน้นในเรื่องการรักษาความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการจัด เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาตลอดจนจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน ให้มีความปลอดภัย มีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยและมีการฝึกหนีไฟให้แก่เด็กและบุคลากร

4. ผู้ปกครองตัดสินใจเลือกโรงเรียน โดยพิจารณาจากโรงเรียนที่ดำเนินงานตามนโยบาย เรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล ซึ่งผู้ปกครองจะศึกษาอัตราค่าใช้จ่ายของแต่ละโรงเรียนเปรียบเทียบกับกัน ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลควรกำหนดอัตราค่าเล่าเรียนให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและ สังคมของคนในชุมชน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง

5. การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการให้ความสำคัญ ในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ สนามเด็กเล่นกว้างขวาง เครื่องเล่นเพียงพอ แข็งแรง คงทน ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็ก ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความรู้ผู้ปกครองในเรื่องการจัด สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพราะการจัด สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและมีคุณค่าจะช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและเกิดการเรียนรู้ เพื่อ เป็นพื้นฐานในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็ก

6. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ชุมชน ระดับการให้ความสำคัญในการตัดสินใจน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดกิจกรรม เยี่ยมบ้านเด็ก ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับผู้ปกครองในเรื่องกิจกรรมการเยี่ยมบ้าน ซึ่งเป็น กิจกรรมที่สำคัญกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยให้ครูทราบความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็กและเข้าใจ พฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น ทั้งช่วยให้ผู้ปกครองและเด็กรู้สึกเป็นกันเอง ซึ่งจะส่งผลให้เกิด ประโยชน์ทั้งทางโรงเรียนและผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 โดยเก็บข้อมูล ช่วงภาคต้น หรือในช่วงที่กำลังรับสมัครเข้าศึกษาชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 เพื่อทราบเกณฑ์การ ตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลในขณะนั้น เพราะอยู่ในช่วงระยะเวลาการตัดสินใจ
2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลของผู้ปกครองระหว่าง ผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนและผู้ปกครองที่เลือกโรงเรียนอนุบาลรัฐบาล
3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการจัดการศึกษาในลักษณะเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ตัวอย่าง ผู้ปกครองชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 จากโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท คือ โรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะ ระดับอนุบาล อนุบาล-ประถม อนุบาล-ประถม-มัธยม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพในการ จัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนแต่ละประเภท

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2546ก. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. 2546ข. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2536. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการควบคุมดูแลการใช้รถโรงเรียน พ.ศ. 2536. (Online). www.dlt.go.th/home.php, 10 มิถุนายน 2552.

_____. 2548. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. 2549. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน. (Online). www.library.coj.go.th/info/data/v31-05-005.pdf, 10 มิถุนายน 2552.

_____. 2552. คู่มือประชาชน เรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กวี วงศ์พุด. 2540. ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: พี.เค.อินเตอร์พริ้นท์.

กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 3 (24): 7-8

_____. 2545. รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัท เอดิสัน เพรสโปรดักส์.

- จุฬารักษ์ ประจงพันธ์. 2546. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาเศรษฐศาสตร์การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉันทนา ภาคบงกช. 2537. ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาการประถมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2542. เทคนิคการมอบหมายงาน. กรุงเทพมหานคร: มัลติอินเทอร์เมชั่น เทคโนโลยี.
- ธงชัย สันติวงษ์. 2540. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ชนาวรรณ อัสวราชันย์. 2550. เหตุผลในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครองในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาปฐมวัยศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นภเนตร ชรรณบวร. 2542. บริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- _____. 2546. หลักสูตรการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมดาเพลส จำกัด.
- _____. 2551. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจา แสงมลิ. 2545. การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: ส่งเสริมวิชาการ.
- ประคอง กรรณสุด. 2538. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ เชษฐพันธ์. 2542. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทหงสา จำกัด.

พยอม วงศ์สารศรี. 2542. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: สุภา.

พินดา วีระชาติ. 2542. **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮาส์.

พิชิต ฤทธิจัญญ. 2544. **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร.

พูนสุข บุญยสวัสดิ์. 2537. **หลักการและแนวคิดทางการปฐมวัย เอกสารการสอน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ชุดวิชาบทบาทครูในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 12**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และคณะ. 2550. **80 ตำรับอาหารพระราชทานสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน**. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์ พรีนติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.

เพียงใจ สัตยุดม. 2542. **ความสำคัญของการพัฒนาการและการศึกษาในช่วงปฐมวัย**. วารสาร **การศึกษาปฐมวัย**. 6 (25): 39

ไพบูลย์ แจ่มพงษ์. 2541. **การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา**. วารสาร **กองทุนสงเคราะห์การศึกษาเอกชน**. 17 (22): 37

เยาวพา เดชะคุปต์. 2542ก. **การบริหารการศึกษาและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: เอ พี กราฟฟิกส์ ดีไซน์.

_____. 2542ข. **การศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แม่จ๋าจำกัด.

รังสิมา ทวีศรี. 2545. **การบริหารงานโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราสี ทองสวัสดิ์. 2542. หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. เอกสารประกอบการอบรม
โรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กองโรงเรียนสามัญ สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาเอกชน.

รินจิตต์ ตรีนุรักษ์. 2545. การบริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนเพื่อมุ่งความเป็นเลิศในจังหวัด
นครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วรรณ พรหมบุรมย์. 2540. การพัฒนามนุษย์ที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสหธรรมิก จำกัด.

วราภรณ์ ศิริสว่าง. 2542. อนามัยโรงเรียน:ทฤษฎีและปฏิบัติ. เชียงใหม่: นพบุรีการพิมพ์.

วัฒนา ปุญญฤทธิ. 2542. การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน
ราชภัฏพระนคร.

วาโร เฟิงสวัสดิ์. 2544. การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.

ศิริพรรณ ยิ้มอ่อน. 2544. การจัดประสบการณ์ระดับอนุบาล. วารสารการศึกษาปฐมวัย 5 (7):
46-48.

สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์. 2537. การบริหารการประถมศึกษา ประมวลสาระชุดสัมมนา
การประถมศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.

สภาผู้ปกครองและครูแห่งประเทศไทย. 2545. การเตรียมตัวเมื่อลูกเข้าโรงเรียน. วารสารจดหมาย
ข่าว. 6 (8): 16.

สมคิด บางโม. 2541. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: จูนพับลิช.

สัมพันธ์ ภูไพบูลย์. 2540. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: พิทักษ์อักษร.

สายชน หมวกเหล็ก. 2542. **ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครอง ในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สาดี เหมือนมงคลกุล. 2534. **แนวโน้มการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษาของไทยในปี พุทธศักราช 2534.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2542. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. กรุงเทพมหานคร: พรึกหวานกราฟฟิค.**

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547. **มาตรฐานงานโภชนาการและสุขาภิบาลอาหารในสถานศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2546. **ข้อมูลการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2544.** กรุงเทพมหานคร: อรุณการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2546. **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เรื่องการพัฒนาการศึกษาปฐมวัย.** ปทุมธานี. (อัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544. **แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการศึกษาเอกชน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

สำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2548. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาเอกชน (พ.ศ. 2549-2552).** กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. 2549. **มาตรฐานโรงเรียนอนุบาลเอกชน.** (Online).www.onec.go.th/Act/acteng/prb-sub.htm, 10 มิถุนายน 2552.

สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. 2550. **แนวทางการกำหนด
ค่าธรรมเนียมนการศึกษาและค่าธรรมเนียมของโรงเรียนเอกชนในระบบ.** (Online).
www.chon1.go.th/html/policychon1/paivaterule2550.pdf, 10 มิถุนายน 2552.

สุจิตรา สุคนธ์ทรัพย์. 2545. **เอกสารประกอบการสอนวิชาโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน.**
กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุมาลี คุ่มชัยสกุล. 2544. **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาของเด็กปฐมวัย. วารสาร
การศึกษาปฐมวัย. 5 (11): 12-13**

สุพาพร เทพยสุวรรณ. 2540. **การสร้างเกณฑ์การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอนุบาล.**
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

อภรณ์ เลิศสุโกชวณิชย์. 2542. **การจัดการศึกษาระดับบริหาร.** กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

Garcia, C.R. 1986. **Theoretical Background to Curriculum Design for Parlo Richn Kindergarten
Students. Dissertation Abstracts International. 24 (June 1986): 3593-A**

Harrison, H.A. 1960. **The Managerial Decision-Making Process.** Boston: Houghton Mifflin
Company.

Haidle, R. & P. Keith. 1996. **Student Choose: Private Christian High School.** South Dakota:
University of South Dakota.

Joyce, C.F. 1992. **Parental Choice in Public Elementary School: Who Chooses and Why
(School Choice).** Master's thesis, University of Minnesota.

National Association for the Education of Young Children. 1996. **Guidelines for Preparation
of Early Childhood Professionals.** Washington D.C.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. ชลาธิป สมหิโต อาจารย์สาขาปฐมวัยศึกษา
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
3. อาจารย์สุรพงศ์ มิตรกุล ผู้อำนวยการ โรงเรียนศรีธรรมราช
ศึกษา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

ที่ ศช 0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว
เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

กันยายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย 1. โครงร่างวิทยานิพนธ์ 1 ฉบับ
2. แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช 1 ฉบับ

ด้วยนางสาวสุนทรี แซ่บาง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และ อาจารย์ ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องใช้แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงมีความจำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะต่อแบบสอบถาม เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการศึกษาต่อไป

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือในการทำวิจัยในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และคณะศึกษาศาสตร์ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รศ.ดร.พรทิพย์ ไชยโส)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โทร.0-2579-7114 ต่อ 153

รายชื่อโรงเรียนที่เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

1. โรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา
2. โรงเรียนอนุบาลจรัสพิชากร
3. โรงเรียนอนุบาลคูรัก
4. โรงเรียนชูศิลป์วิทยา
5. โรงเรียนอนุบาลอกนิษฐ์
6. โรงเรียนอนุบาลบ้านเด็ก
7. โรงเรียนอนุบาลธารนสาร
8. โรงเรียนอนุบาลปิยะรัตน์
9. โรงเรียนนรรถยาพิศนุสรณ์
10. โรงเรียนอนุบาลสิทธาภัทร์

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ 0513.109 /

คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑ 10900

กันยายน 2552

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วยนางสาวสุนทรี แซ่บ่าง นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปัทมาวดี เล่ห์มงคล และอาจารย์ ดร.ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลทร

เพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ การวิจัยนี้จำเป็นต้องขอความอนุเคราะห์จากโรงเรียนศรีธรรมราชศึกษา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิทยานิพนธ์ จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ทั้งนี้ นางสาวสุนทรี แซ่บ่าง จะมาติดต่อรายละเอียดต่าง ๆ กับโรงเรียนของท่านด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โทร.0-2579-7114 ต่อ 153

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมความคิดเห็นและความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชนใน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการวางแผน การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง อย่างแท้จริง ข้อมูลจากแบบสอบถามนี้จะนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ดังนั้นจึงขอความกรุณา จากท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง โดยไม่เว้นข้อหนึ่งข้อใดไว้เพื่อประโยชน์ ในการวิจัยและกรุณาส่งคืนครูประจำชั้นเพื่อทำการรวบรวมผล

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของ ผู้ปกครอง

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

สุนทรี แซ่บ่าง

นิสิตปริญญาโท สาขาปฐมวัยศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ปกครองในการเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชน
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ตรงตามความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 25 ปี 25-30 ปี

31-35 ปี 36-40 ปี

41-45 ปี 46 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

รับจ้าง ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ

รับราชการ พนักงานในภาคธุรกิจเอกชน เกษตรกร

อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกโรงเรียนอนุบาลเอกชนของผู้ปกครอง

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย (□) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียน

หมายเหตุ

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกโรงเรียนน้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็นที่ใช้สำหรับการตัดสินใจเลือกโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
1.	บทบาทหน้าที่ครู ครูมีวุฒิด้านการสอนระดับอนุบาล					
2.	ครูยิ้มแย้ม แจ่มใส พุดจาไพเราะอ่อนหวาน					
3.	ครูให้ความรัก ความสนใจ และปฏิบัติต่อเด็กเท่าเทียมกันทุกคน					
4.	ครูเข้าใจในความแตกต่างของเด็กแต่ละคน					
5.	ครูจัดกิจกรรมได้เหมาะสมและมีความหลากหลายซึ่งเป็นที่สื่อในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก					
6.	ครูจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก					
7.	ครูฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตนเอง สร้างความเชื่อมั่น และกล้าแสดงออก					
8.	ครูประสานความร่วมมือระหว่าง โรงเรียนและผู้ปกครอง					

ข้อ	ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็นที่ใช้สำหรับ การตัดสินใจเลือกโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
9.	ครูใช้วิธีลงโทษเด็กเหมาะสมกับสถานการณ์					
10.	ครูมีการพัฒนาตนเองและแสวงหาความรู้ใหม่ๆเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน					
11.	การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน โรงเรียนมีการจัดประสบการณ์เพื่อให้เด็กได้พัฒนา เต็มตามศักยภาพ โดยเหมาะสมกับบุคลิกและระดับ พัฒนาการ					
12.	โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาผ่านการเล่น การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง					
13.	โรงเรียนจัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการทั้ง ทักษะและสาระการเรียนรู้					
14.	โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนการสอนมุ่งเน้นให้ เด็กมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และ สติปัญญา					
15.	โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
16.	โรงเรียนจัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดย ผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และ เรียนรู้ร่วมกับเด็ก					
17.	โรงเรียนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัด ประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการ สอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ					

ข้อ	ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็นที่ใช้สำหรับ การตัดสินใจเลือกโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
18.	โรงเรียนจัดประสบการณ์การเรียนการสอนส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม มารยาท และค่านิยมที่ดีงามให้กับ เด็ก					
19.	โรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง ทั้ง ทางร่างกาย สังคม อารมณ์จิตใจ และ สติปัญญา					
20.	ร.ร.มีการปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนและกิจกรรมอยู่เสมอ					
	การบริการนักเรียน					
	ก. การบริการอาหารกลางวัน					
21.	จัดบริการอาหารเสริมและอาหารกลางวันที่สะอาด มี คุณค่าทางโภชนาการและมีปริมาณเพียงพอต่อความ ต้องการของเด็ก					
22.	มีการฝึกสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร					
23.	จัดเตรียมอาหารโดยคำนึงถึงความต้องการและ ความชอบของเด็ก เช่น ขนาด สี กลิ่น รส					
	ข. การบริการรับส่งนักเรียน					
24.	มีการจัดยานพาหนะ ตลอดจนมีความปลอดภัยในการ รับ-ส่งนักเรียน					
25.	โรงเรียนมีมาตรการในการช่วยเหลือและป้องกัน อุบัติเหตุ					
26.	พนักงานขับรถและผู้ควบคุมดูแลเด็กได้รับการ คัดเลือกมาเป็นอย่างดี					

ข้อ	ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็นที่ใช้สำหรับ การตัดสินใจเลือกโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
27.	<u>ค. การบริการด้านสุขภาพอนามัย</u> มีการตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำและแจ้งบันทึกสุขภาพและการเจริญเติบโตของเด็กให้ผู้ปกครองทราบอย่างสม่ำเสมอ					
28.	มีพยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ ที่มีความรู้เรื่องการรักษาและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำอยู่ที่โรงเรียน					
29.	<u>ง. การบริการด้านความปลอดภัย</u> มีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาตลอดจนจัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีความปลอดภัย					
30.	มีมาตรการในการป้องกันอัคคีภัยและมีการฝึกหนีไฟให้แก่เด็ก					
31.	<u>ค่าธรรมเนียมการเรียน</u> โรงเรียนเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนไม่แพงเมื่อเทียบกับโรงเรียนอื่น					
32.	ผู้ปกครองสามารถเบิกค่าเล่าเรียนได้					
33.	ผู้ปกครองสามารถจ่ายค่าเล่าเรียนเป็นงวดได้					
34.	โรงเรียนดำเนินตามโครงการนโยบายเรียนฟรี 15 ปีของรัฐบาล					
35.	<u>การจัดสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่</u> โรงเรียนตั้งอยู่ในแหล่งที่สะดวกในการเดินทางรับ-ส่ง					
36.	โรงเรียนตั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี ปราศจากมลภาวะทางกลิ่น เสียง หรือสิ่งอันตรายอยู่ข้างเคียง					
37.	โรงเรียนจัดบรรยากาศโดยรอบโรงเรียน สะอาด ร่มรื่นปลอดภัย					

ข้อ	ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็นที่ใช้สำหรับ การตัดสินใจเลือกโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
38.	มีพื้นที่ให้เด็กได้ทำกิจกรรมกลางแจ้งได้เหมาะสมและปลอดภัย					
39.	สนามเด็กเล่นกว้างขวาง เครื่องเล่นเพียงพอ แข็งแรงคงทน ปลอดภัยและเหมาะสมกับเด็ก					
40.	มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการสนับสนุนส่งเสริมการจัดการศึกษา เช่น ห้องสมุด และห้องกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น					
41.	อาคารเรียนและอาคารต่างๆมั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย มีการปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ					
42.	ขนาดสัดส่วนของ โต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม					
43.	จัดแต่งบรรยากาศห้องเรียนสวยงาม บรรยากาศน่าเรียน					
44.	จำนวนห้องเรียนและขนาดของห้องเหมาะสมกับจำนวนของเด็ก					
45.	ห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก					
46.	จัดให้มีมุมต่างๆ ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ เป็นต้น และของเล่นอย่างเพียงพอต่อความต้องการของเด็ก					
47.	ในห้องเรียนมีพื้นที่อำนวยความสะดวกแก่เด็ก เช่น ที่แสดงผลงาน ที่เก็บผลงาน ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อย่างเหมาะสม					
48.	การสร้างความสัมพันธ์ชุมชน สนับสนุนงานบริการของชุมชน เช่น การให้บริการด้านอาคารสถานที่ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ					

ข้อ	ปัจจัยในการตัดสินใจ	ระดับความคิดเห็นที่ใช้สำหรับ การตัดสินใจเลือกโรงเรียน				
		5	4	3	2	1
49.	ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในแสดงความคิดเห็น การประเมิน และตรวจสอบการจัดการศึกษาของ โรงเรียน					
50.	มีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนตามความ ต้องการของชุมชน					
51.	มีการจัดงานปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนเข้าใหม่					
52.	จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองประจำปีเพื่อรายงานการ ดำเนินงานของโรงเรียน					
53.	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนำเด็กมาทำความคุ้นเคยกับ โรงเรียนก่อนเข้ารับการศึกษา					
54.	โรงเรียนจัดทำสิ่งพิมพ์ และประชาสัมพันธ์แจ้ง ข่าวสาร ให้ผู้ปกครองทราบ ตลอดเวลา					
55.	โรงเรียนจัดทำแผ่นป้ายนิเทศแสดงข้อมูล ข่าวสาร วัน สำคัญเพื่อให้ผู้ปกครองรับทราบ					
56.	โรงเรียนจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็กเพื่อให้ครูทราบ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเด็ก และเข้าใจ พฤติกรรมของเด็กมากยิ่งขึ้น					
57.	ครูและผู้ปกครอง มีการพูดคุย ปรึกษาหารือ และ แลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านพัฒนาการของเด็ก					
58.	โรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้า ร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน					

ความคิดเห็นอื่นๆ.....

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ -นามสกุล	นางสาวสุนทรี แซ่บ่าง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	19 พฤศจิกายน 2526
สถานที่เกิด	จังหวัดพังงา
ประวัติการศึกษา	ระดับปริญญาตรีสาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ประวัติการทำงาน	โรงเรียนสุวรรณวงศ์ อำเภอลำทับ จังหวัดสงขลา

